

Publicirane aktivnosti Čakavskog sabora u Žminju: primjer narativnog preglednog rada

Stojimanov, Emili

Master's thesis / Diplomski rad

2024

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Pula / Sveučilište Jurja Dobrile u Puli**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:137:632496>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-09-27**

Repository / Repozitorij:

[Digital Repository Juraj Dobrila University of Pula](#)

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti

EMILI STOJIMANOV

**PUBLICIRANE AKTIVNOSTI ČAKAVSKOG SABORA U ŽMINJU: PRIMJER
NARATIVNOG PREGLEDNOG RADA**

Diplomski rad

Pula, rujan 2024. godine

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti

EMILI STOJIMANOV

**PUBLICIRANE AKTIVNOSTI ČAKAVSKOG SABORA U ŽMINJU: PRIMJER
NARATIVNOG PREGLEDNOG RADA**

Diplomski rad

JMBAG: 0303067404, izvanredni student

Studijski smjer: Sveučilišni diplomski studij Rani i predškolski odgoj i obrazovanje
na hrvatskom jeziku

Predmet: Akademska komunikacija na hrvatskom jeziku

Znanstveno područje: humanističke znanosti

Znanstveno polje: filologija

Znanstvena grana: teorija i povijest književnosti

Mentor: izv. prof. dr. sc. Kristina Riman

Pula, rujan 2024. godine

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Ja, dolje potpisani Emili Stojimanov, kandidat za magistra Ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja ovime izjavljujem da je ovaj Diplomski rad rezultat isključivo mogega vlastitog rada, da se temelji na mojim istraživanjima te da se oslanja na objavljenu literaturu kao što to pokazuju korištene bilješke i bibliografija. Izjavljujem da niti jedan dio Diplomskog rada nije napisan na nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz kojega necitiranog rada, te da ikoji dio rada krši bilo čija autorska prava. Izjavljujem, također, da nijedan dio rada nije iskorišten za koji drugi rad pri bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili radnoj ustanovi.

Student

U Puli, rujan 2024. godine

IZJAVA

o korištenju autorskog djela

Ja, Emili Stojimanov dajem odobrenje Sveučilištu Jurja Dobrile u Puli, kao nositelju prava iskorištavanja, da moj diplomski rad pod nazivom „Publicirane aktivnosti Čakavskog sabora u Žminju: primjer narativnog preglednog rada“ koristi na način da gore navedeno autorsko djelo, kao cjeloviti tekst trajno objavi u javnoj internetskoj bazi Sveučilišne knjižnice Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli te kopira u javnu internetsku bazu završnih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice (stavljanje na raspolaganje javnosti), sve u skladu s Zakonom o autorskom pravu i drugim srodnim pravima i dobrom akademskom praksom, a radi promicanja otvorenoga, slobodnoga pristupa znanstvenim informacijama.

Za korištenje autorskog djela na gore navedeni način ne potražujem naknadu.

U Puli, 11. rujna 2024.

Potpis

ZAHVALA

Bravo ja! Još jedan cilj je ostvaren!

Željela bih izraziti riječi zahvale onima ljudima koju su mi omogućili da danas budem tu gdje jesam i ono što jesam, te onima koji su mi pomogli prilikom izrade ovog rada.

Veliko hvala profesorici i mentorici dr. sc. Kristina Riman što mi je pružila veliku čast da izradim ovaj diplomski rad pod njezinim vodstvom. Iskrenom Vam hvala na ukazanom povjerenju, strpljenju i razumijevanju te na svim savjetima koje ste mi pružili tijekom cijelog studiranja i tijekom same izrade diplomskog rada. Još jednom hvala Vam.

Najveće hvala mojoj obitelji, prvenstveno tati Draženu, mami Vivijani i bratu Mihaelu što su uvijek bili uz mene i pružali mi podršku. Hvala Vam što ste mi pružili mogućnost da ispunim svoje dječje snove.

Hvala puno mojim prijateljima i dragim mi ljudima na potpori, podršci i pomoći tijekom studiranja.

Diplomski rad posvećujem svom nonetu Miletu i prijateljici Roberti. Uvijek i zauvijek biti ćete u mom srcu i sjećanju!

Veliko hvala SVIMA!

VAŠA EMILI!

SADRŽAJ

1. UVOD.....	1
2. ŠTO JE PUBLIKACIJA?.....	3
2.1. Podjela publikacije prema sadržaju.....	3
2.1.1. Primarne publikacije.....	4
2.1.2. Sekundarne publikacije.....	4
2.1.3. Tercijarne publikacije.....	5
2.1.4. Periodične publikacije.....	5
2.1.5. Knjige.....	6
3. ŠTO JE ČAKAVSKI SABOR?.....	7
3.1. Katedre čakavskog sabora.....	8
3.2. Priznanja i dobitnici.....	9
3.3. Projekti.....	10
3.4. Manifestacije.....	10
4. SABOR ČAKAVSKOG PJESNIŠTVA.....	12
4.1. Čakavčiči.....	12
4.2. Mladi glasi – Treća knjiga čakavčiča.....	14
4.3. Čakavčiči četvrti – Četvrta knjiga čakavčiča.....	16
4.4. I ošćenica ima dušu – Peta knjiga čakavčiča.....	18
4.5. Prikaz knjiga „Kako ča zvoni va Žminje“ (izdanja od 2002. do 2023.).....	20
4.5.1. Prikaz knjige „Kako ča zvoni va Žminje 2002.“.....	20
4.5.2. Prikaz knjige „Kako ča zvoni va Žminje 2003.“.....	22
4.5.3. Prikaz knjige „Kako ča zvoni va Žminje 2004.“.....	23
4.5.4. Prikaz knjige „Kako ča zvoni va Žminje 2005.“.....	25
4.5.5. Prikaz knjige „Kako ča zvoni va Žminje 2006.“.....	25
4.5.6. Prikaz knjige „Kako ča zvoni va Žminje 2007.“.....	27
4.5.7. Prikaz knjige „Kako ča zvoni va Žminje 2008.“.....	28
4.5.8. Prikaz knjige „Kako ča zvoni va Žminje 2009.“.....	30
4.5.9. Prikaz knjige „Kako ča zvoni va Žminje 2010.“.....	31
4.5.10. Prikaz knjige „Kako ča zvoni va Žminje 2011.“.....	32
4.5.11. Prikaz knjige „Kako ča zvoni va Žminje 2012.“.....	33
4.5.12. Prikaz knjige „Kako ča zvoni va Žminje 2013.“.....	35
4.5.13. Prikaz knjige „Kako ča zvoni va Žminje 2015.“.....	36

4.5.14.	Prikaz knjige „Kako ča zvoni va Žminje 2016.“	37
4.5.15.	Prikaz knjige „Kako ča zvoni va Žminje 2017.“	38
4.5.16.	Prikaz knjige „Kako ča zvoni va Žminje 2018.“	39
4.5.17.	Prikaz knjige „Kako ča zvoni va Žminje 2019.“	40
4.5.18.	Prikaz knjige „Kako ča zvoni va Žminje 2022.“	41
4.5.19.	Prikaz knjige „Kako ča zvoni va Žminje 2023.“	43
5.	50 GODINA ČAKAVSKOG SABORA (prikaz knjige: ČEREŠNJIN CVIET)	46
5.1.	Lenta vremena sabora čakavskog pjesništva od 1969. – 2019. godine	47
5.2.	Pedeset godina Sabora čakavskog pjesništva u Žminju	48
6.	ZAKLJUČAK	51
	LITERATURA	52
	SAŽETAK	63
	ABSTRACT	64

1. UVOD

Publikacija predstavlja zaokruženu i cjelovitu strukturiranu formu javne komunikacije, te kao takva predstavlja jednu od kompleksnijih kategorija klasične publicistike. Ona može biti i tiskana ili proizvedena u više primjeraka drugom tehnikom u jednom i više dijelova. Zbornike pjesama, knjige i knjižice korištene u radu kao izvor literature pripadaju periodičnim publikacijama. Periodične publikacije se nazivaju i tekućim publikacijama, te se upotrebljavaju u različitim značenjima. One nisu vremenski ograničene te izlaze u više ili manje redovitim vremenskim razmacima. Izlaze u svescima čiji broj nije ograničen, imaju iste naslove i u biti isti ili sličan sadržaj.

Sabor čakavskog pjesništva, nije važan samo za predstavljanje važnih događaja za promociju i očuvanje čakavske književne baštine, već je generirao i brojne publikacije koje su dokumentirale radove i aktivnosti vezane uz njihove manifestacije. Tako su zbornici pjesama, knjige i knjižice koje su nastale iz Sabora čakavskog pjesništva periodične publikacije koje često obuhvaćaju širi kontekst čakavske kulture i književnosti. Čakavski sabor je kroz manifestacije pod nazivom Sabor čakavskog pjesništva doprinio obogaćivanju kulturnu scenu istarskog i primorskog područja i revitalizaciji čakavske govorne baštine.

Čakavski sabor je utemeljio Zvane Črnja 1967. godine u prvi plan stavljajući reafirmaciju i revitalizaciju osobitosti istarsko-primorskog čakavskoga govornog područja. Godine 1969. u Žminju je utemeljio manifestaciju pod nazivom Sabor čakavskog pjesništva, koja se ujedno smatra institucijskim prethodnikom Čakavskoga sabora.

Prva javno objavljena najava o utemeljenju Čakavskoga sabora je „*sijelo čakavske poezije u Žminju*“, koje se održalo u listopadu 1968. godine. Osnivači Sabora čakavskog pjesništva su prvu skupštinu održali 8. lipnja 1969. godine u Žminju, te su na skupštini izabrana prva tijela Sabora. Na navedenoj skupštini su odredili program kojim će se Sabor voditi, a sadržavao je znanstveni skup u čast čakavske poezije. Organiziran je i natječaj za najljepše stihove čakavskih pjesama, kao i natjecanje za najbolje recitatore – amatere.

Rad Sabora je započeo prije mnogo godina, te je u tom razdoblju druge polovice 20. stoljeća obilježio čakavsku poeziju, koja i danas okuplja i mlade i stare generacije. Rad Sabora je imao jedan cilj – uvažiti Istru i sve njezine temeljne vrijednosti.

Cilj ovog diplomskog rada je izraditi pregledni rad koji će obuhvatiti sve aktivnosti zastupljene u okviru djelovanja Čakavskog sabora, kao i pregled svih publikacija izdanih u sklopu tog djelovanja. Na taj način se detaljno prikazuje vrijednost prikazanih manifestacija u svrhu očuvanja čakavskih mjesnih govora i tradicije općenito. Metoda korištena u ovom radu je pregled tiskanih publikacija.

2. ŠTO JE PUBLIKACIJA?

Publikacija (njem. Publikation ili franc. publication < kasnolat. publicatio: objavljivanje), tiskano ili drugom tehnikom umnoženo djelo, obično proizvedeno u više primjeraka i namijenjeno raspačavanju u javnosti ("Publikacija," 2013–2024). Odnosi se najčešće na rad objavljen u više naklada, bilo da se radi o tiskanim primjercima ili onima objavljenima na internetu. Prema Tuđmanu (1986), publikacije su dokumenti reproducirani grafičkim putem i namijenjeni javnoj distribuciji.

Publikacijski dokument se odnosi na svaki medij koji služi za prijenos informacija ili priča, koje pokrivaju široki raspon tema (od književnosti, znanosti, tehnologije, vijesti, zabave, itd.). Profesionalno publiciranje označava predočenje ciljanog sadržaja ciljanoj populaciji, bilo da se radi u obliku brošure, jednostavnog letka, prilikom kvalitetnih marketinških ili internetskih projekata.

Milovanoviću (1979), navodi da se publikacije prema sadržaju mogu klasificirati na: primarne publikacije, sekundarne publikacije, tercijarne publikacije, periodične publikacije, knjige i monografije.

2.1. Podjela publikacije prema sadržaju

U nastavku će se razmotriti karakteristike svake od navedenih kategorija publikacija, istaknuti njihove specifičnosti i ulogu u procesu širenja znanja. Analizirat će se kako je svaka kategorija prilagođena različitim potrebama čitatelja i korisnika informacija, te kako doprinosi obogaćivanju kulturnog i akademskog dijaloga. Sve vrste navedenih publikacija su uobičajene u znanstvenom istraživanju, posebno u društvenim znanostima. Razvrstavanje publikacija prema njihovom sadržaju pomaže u pronalaženju relevantnih tema i područja. Tako se kreira strukturirani pristup informacijama, čime se olakšava pristup i razumijevanje kompleksnih tema u području znanosti.

2.1.1. Primarne publikacije

Primarne publikacije se obično odnose na izvorne istraživačke članke ili radove, koji po prvi puta prikazuju rezultate teorijskih ili eksperimentalnih istraživanja, znanstvene opise tehničkih i drugih ostvarenja, novih planiranja i razvoja, i sl. Tu se ubrajaju istraživači članci, radovi povezani s održanim konferencijama, razna klinička ispitivanja, fotografije, autobiografije, statistike i dokumenti objavljeni službeno od raznih nadležnih tijela, itd. Primarne publikacije se još nazivaju i izvornima, jer su one pravi i originalni izvor informacija. Također koriste specifičnu terminologiju (odnosno stručni žargon) (Hebrang Grgić, 2018).

2.1.2. Sekundarne publikacije

Sekundarne publikacije su materijali koji se temelje na primarnim izvorima ili pružaju analize i komentare o originalnim istraživanjima ili događanjima. Takve publikacije uključuju bibliografske i referativne časopise, specijalizirane bibliografije, enciklopedije, indekse, kartoteke, bibliografske rječnike, rječnike pojmova, pregledne radove, vodiče, razne kompilacije i rekapitulacije te druge relevantne izvore informacija. Njihova svrha je pružiti istraživačima pomoć u pronalaženju relevantnog sadržaja u primarnim dokumentima. Sekundarne publikacije također poznate kao informacijske ili bibliografske publikacije, dijele se na signalne preglede koji obuhvaćaju pregled periodičnih izdanja, signalne indekse i indekse citiranja, te analitičke preglede koji dublje analiziraju i interpretiraju dostupne informacije. U suvremenom istraživanju, primjena novih tehnologija i metodologija su bitne pri analizi i organizaciji informacija. Digitalizacija je transformirala način na koji se pristupa, pohranjuje i distribuira informacije putem digitalnih repozitorija i arhiva. Tehnologija na taj način omogućava širok pristup različitim vrstama publikacija, uključujući i sekundarne publikacije poput časopisa i enciklopedija. Uz digitalizaciju, tehnologije umjetne inteligencije (AI) i strojnog učenja dolazi do revolucije analitičkih procesa. AI alati mogu automatizirati procese pretraživanja i analize velikih skupova podataka, što pomaže istraživačima u bržem pronalaženju relevantnih informacija unutar sekundarnih publikacija. Na primjer, AI može efikasno prepoznati ključne teme i trendove u bibliografskim bazama ili sažeti sadržaj više referativnih članaka.

Metodologije kao što su bibliometrija i citatna analiza također su postale standardni alati za kvantitativnu analizu utjecaja i relevancije sekundarnih publikacija. Kroz ove analitičke pristupe, istraživači mogu procijeniti utjecaj pojedinih publikacija u akademskim zajednicama, identificirati ključne autore ili institucije te pratiti razvoj znanstvenih disciplina (Kolarić i Stričević, 2022).

2.1.3. Tercijarne publikacije

Prema Tuđmanu (1986), tercijarne publikacije obuhvaćaju informacijske izvore koji prikupljaju i organiziraju sadržaje iz primarnih i sekundarnih izvora. Te publikacije služe kao vodiči kroz mnoštvo informacija i dokumenata. U tercijarne publikacije uključuju se indeksi, bibliografije, priručnici, znanstveno-popularne rasprave u monografijama, adresari javnih ustanova, centralni katalozi biblioteka, leksikoni, časopisi o novinama i slično.

2.1.4. Periodične publikacije

Periodične publikacije, izlaze u svescima koji nisu ograničeni brojem, imaju iste naslove i sličan ili isti sadržaj. Primjeri periodičnih publikacija uključuju časopise, novine, almanahe, publikacije raznih stručnih i istraživačkih radova, zbornike i druge slične publikacije (Ivon, 2018).

Časopisi su vrsta periodičnih publikacija s raznovrsnim sadržajem koji može biti znanstveni, stručni, književni, politički ili društveni. Obično se objavljuju mjesečno ili svakih nekoliko mjeseci. Časopisi su obimniji i pristupačniji od knjiga, a njihovi članci su često aktualniji i detaljniji. Oni su vrlo raznoliki po tematici, broju čitatelja, učestalosti izlaženja, specijalizaciji, unutarnjoj strukturi i opsegu rada.

Novine su druga vrsta periodične publikacije koja se obično izdaje dnevno ili tjedno. One obuhvaćaju vijesti iz različitih područja društvenih znanosti, uključujući politiku, ekonomiju, znanost, obrazovanje, kulturni i književni život, sport, dnevne informacije i druge teme (Mokriš, 2010).

2.1.5. Knjige

Knjiga je termin koji može imati različita značenja ovisno o kontekstu. S obzirom na sadržaj, knjiga može biti znanstveno, praktično ili literarno djelo, uključujući književna i umjetnička djela. Prema općenitom pristupu, svaka tiskana ili napisana reprodukcija teksta ili grafičkih znakova može se smatrati knjigom. U informatici, knjiga se definira kao neperiodični tiskani dokument s mnogo stranica. Knjiga ima bogat intelektualni sadržaj, lako se prenosi i čita te se može ponovo tiskati. Njena osnovna svrha je uspostavljanje trajnih i novih komunikacijskih mostova među ljudima (Radalj i sur., 2020)

U nastavku rada, napraviti ćemo pregled knjiga, tj. publikacija koje opisuju rad Čakavskog sabora u Žminju. Cilj je pružiti detaljan uvid u aktivnosti koje su tiskane do sada. Prikazati ćemo vrijednosti i značaj Čakavskog sabora za očuvanje čakavskih mjesnih govora i lokalne tradicije.

Kroz pregled i analizu dostupnih publikacija, nastojati ćemo pokazati kako Čakavski sabor aktivno doprinosi očuvanju i oživljavanju čakavskog narječja, pružajući mjesto za izražavanje i očuvanje kulture.

3. ŠTO JE ČAKAVSKI SABOR?

Inicijativu o osnivanju Čakavskog sabora pokreće 1967. godine književnik Zvane Črnja. Književnik se navedene godine vratio iz Zagreba u Rijeku s bogatim iskustvom urednika i kulturnoga djelatnika, te s postignutim neospornim ugledom i s autoritetom istarskoga i hrvatskoga intelektualca. Čakavski sabor je iznimno važan kulturni projekt koji je imao široki značaj na području Istarske županije i obalnog dijela Hrvatske. Osnovan je s ciljem revitalizacije, očuvanja i promicanja čakavskog jezika i kulturne baštine. U trenutku kada su se javile centralizacijske tendencije, Sabor je bio važan protuteža, naglašavajući važnost lokalnih identiteta i jezičnih posebnosti. Projekt nije samo težio obnovi jezične tradicije, već je imao i ambiciju unijeti značajne inovacije u kulturni i društveni život regije. Kroz različite kulturne manifestacije, edukativne programe i izdavanje publikacija poput zbirki pjesama "Čakavčići", Sabor je poticao sudjelovanje mladih i odraslih u očuvanju i promicanju čakavskog jezika. Jedan od bitnih aspekata Sabora bio je njegov doprinos zajedničkom identitetu Istre i Primorja, njegujući ponos lokalne zajednice prema vlastitom jeziku i kulturnoj baštini. Kroz godine svog postojanja ostvario je važne korake prema osnaživanju i širenju svijesti o bogatstvu čakavskog jezičnog naslijeđa te njegovom značaju za kulturni pluralizam Hrvatske.

Zvane Črnja je 1969. godine u Žminju utemeljio nukleus budućega Čakavskog sabora, odnosno veliku manifestaciju nazvanu Sabor čakavskog pjesništva, koja se smatra institucijskim prethodnikom Čakavskoga sabora (Lužina, Rakovac i Šiklič, 2020).

Prva javno objavljena vijest o osnivanju Čakavskoga sabora bila je najava „sijela čakavske poezije u Žminju“ koje je održano u listopadu 1968. godine. Prvi put se javno spominje osnivanje Čakavskog sabora, što ujedno označava i početak formalnih aktivnosti te interes za okupljanje čakavskih pjesnika i promicanje njihove poezije. Nakon čega se je održao sastanak Inicijativnoga odbora Sabora čakavskog pjesništva održan je 8. prosinca 1968. godine u OŠ u Žminju. Sastanak Inicijalnog odbora prvi je korak u konkretizaciji ideje o osnivanju Čakavskog sabora kroz formalni sastanak organizatora i zainteresiranih sudionika. Na Osnivačkoj skupštini Sabora čakavskog pjesništva koja je održana 8. lipnja 1969. godine u Žminju konačno formirana organizacija koja će djelovati u promicanju i očuvanju čakavske poezije i kulture. Ova

navedena tri događaja zajedno predstavljaju ključne korake u procesu osnivanja i organiziranja Čakavskog sabora. Od same inicijalne ideje i prvih javnih aktivnosti do formiranog osnivanja i početka djelovanja organizacije. Neki od programskih zadataka Čakavskoga sabora, koji su se ostvarivali, bili su organiziranje i planiranje znanstvenih, stručnih i kulturno – umjetničkih skupova, u cilju očuvanja kulture i običaja istarskog područja i čakavskog govora.

Bitnu ulogu u radu Čakavskog sabora je imao prvi predsjednik, Mirko Božić, te Ema Derossi – Bjelajac, koja je bila član Centralnog komiteta Saveza komunista Hrvata. Danas Čakavski sabor djeluje kao zajednica više različitih udruga, koje su rasprostranjene u nekoliko hrvatskih županija, kao i u Mađarskoj.

Ciljevi Sabora prema sadašnjem Statutu Čakavskoga sabora su sljedeći:

- suradnje i razna okupljanja stručnih i odgojno – obrazovnih, te znanstvenih radnika;
- suradnje i razna okupljanja ustanova i udruga kojima je cilj proučavanje i promicanje kulture čakavskog govora;
- suradnje i razna okupljanja čakavskih govornika i ljubitelja čakavštine

Čakavski sabor je svojim programima pokazao da se radom i trudom mogu okupiti i promicati prave vrijednosti naše baštine, koja zasigurno seže u povijest puno dalje od osnivanja samog Sabora.

3.1. Katedre čakavskog sabora

Čakavski sabor je svoj plan i program počeo realizirati kroz sekcije raspoređene na više teritorija, a te su sekcije nazvane katedrama. Katedra je, kao naziv, izabran sa svrhom da se istakne pristup znanstvene prirode, prilikom proučavanja čakavskog govornog područja. Tako se, na primjer, u početnoj fazi, 1970. godine utemeljuje Katedra za proučavanje istarske povijesti novijeg doba u Pazinu, koji je nazvan Pazinski memorijal. Dalje se osnovala i Katedra Labinske republike, Katedra Buzetskih dana, Katedra Porečkih razgovora, i druge. Osnivanjem svih ovih katedri utvrđena je organizacijska struktura čakavskoga sabora kojoj će se istodobno i susljedno pridruživati katedre drugih gradova (Split, Pula, Cres-Lošinj,...). Čakavski sabor, u 50. obljetnici svoga plodonosnoga puta, danas broji čak 25 katedri u Hrvatskoj, ali i izvan nje.

Katedre koje i dalje djeluju jesu u: Škrljevu (od 2001.), Buzetu (od 1970.), Cres-Lošinj (od 1987.), Grobniku (od 1992.), Klani (od 1993.), Kostreni (od 1997.), Lovranu (od 2010.), Zagrebu (od 1990.), Splitu (od 2011.) i druge.

3.2. Priznanja i dobitnici

Odlikovanja Čakavskog sabora se uručuju raznim udrugama, poduzećima, ali i pojedincima, za sve zasluge i osobna postignuća u svrhu promicanja ciljeva i kulture Sabora. Priznanja Čakavskoga sabora su sljedeća: Priznanje Čakavskog sabora, Nagrada Ljubo Pavešić, Nagrada Mate Balota, Nagrada Ivan Matetić Ronjgov, Zahvalnica Čakavskog sabora, Povelja Zvane Črnja i Plaketa Marulić.

Plaketa Marulić predstavlja najviše priznanje koje se može dobiti za životno djelo. Dodjeljuje se za iznimno kreativan doprinos i značajne rezultate postignute kroz dugogodišnji stvaralački rad i aktivnost u znanstvenim, umjetničkim, stručnim ili kulturnim područjima, kao i za poseban doprinos u vrednovanju i afirmaciji čakavske kulture (Lužina, Rakovac i Šiklič, 2020).

Slika 1 **Plaketa Marulić** (Izvor: <https://cakavskisabor.hr/o-cakavskom-saboru/priznanja-i-nagrade/>, pogledano 17.5.2024.)

3.3. Projekti

Čakavski sabor je 1977. godine utvrdio antologijsko – enciklopedijske publikacije pod nazivom „Istra kroz stoljeća“, a nastao je na inicijativu Zvane Črnje. Nakladnički niz bio je predstavljen na sjednici Čakavskog sabora, održanoj 1997. u Zagrebu i Opatiji, gdje je i prihvaćen. Izvorno je naziv publikacije bio „Istra u sto knjiga“.

Na sjednici Sabora osnovani su Uredništvo i Izdavački savjet, a kasnije je osnovano i Vijeće urednika. Osnovna svrha ovog projekta bila je da se predstavi Istra, njena povijest, stvaralaštvo i sve ono što Istra nudi i s čime se ponosi. Prema navedenom projektu, smatralo se da javnosti treba prikazati širu sliku kulturno-povijesnih, književnih, građevinsko-arhitektonskih, glazbenih i drugih vrijednosti. S obzirom na to, kapitalni projekti Čakavskoga sabora su: Istra kroz stoljeća, Mediteranski kiparski simpozij, Aleja glagoljaša i drugi (Lužina, Rakovac i Šiklič, 2020).

3.4. Manifestacije

Neke od poznatih manifestacija Čakavskoga sabora su Mediteranski kiparski simpozij i Aleja glagoljaša. Navedene manifestacije smatraju se i kapitalnim projektima Čakavskog sabora.

Mediteranski kiparski simpozij je smotra likovne prirode, osnovana u Labinu 1969. godine. Likovna manifestacija je unikatna izložba skulptura, koja je nastala prema zamisli labinskog umjetnika Josipa Diminića i njegovih suradnika. Svrha ove, međunarodno priznate likovne smotre bila je prikazati ljepote istarskog kamena, njegovu reafirmaciju u obliku skulptura i trajno izlaganje skulptura na javnom, otvorenom prostoru. Za izradu skulptura koristio se bijeli istarski kamen koji su nabavljali iz kamenoloma pored Pule ili Kanfanara.

Prva manifestacija je održana u ljeto 1970. godine, kada se održala i proslava 50. obljetnice Labinske republike, gdje su prisustvovali i cijenjeni kipari iz Hrvatske i Italije. Od tada, do danas, u Parku skulptura i diljem Hrvatske postavljeno je oko 96 skulptura, kroz 80 provedenih projekata.

Slika 2 Skulptura Raula Goldonija (Izvor: cakavskisabor.hr, pogledano: 10.5.2024.)

Slika 3 **Skulptura Dušana Džamonje** (Izvor: cakavskisabor.hr, pogledano: 13.5.2024.)

Aleja glagoljaša je još jedan kapitalni projekat i manifestacija Čakavskoga sabora. Osebujan je spomenički kompleks koji se može vidjeti na potezu od Roča do Huma, a napravljen je u spomen glagoljašima. Aleja prikazuje glagolizam kroz povijest, od Ćirila i Metoda do današnjih dana. Ovaj spomenički kompleks je podignut između 1977. do 1985., a sadrži čak jedanaest obilježja.

4. SABOR ČAKAVSKOG PJESNIŠTVA

Djelovanje Čakavskog sabora je započelo 1969. godine, nakon što je zasnovan 1968. godine, a bio je namijenjen svim uzrastima i staležima. Navedeno okupljeno društvo je imalo jednu istinsku misao, a ona se odnosila na afirmaciju Istre i njezinih zavičajnih vrednota, bilo da se radi o zavičajnom govoru, književnosti, slikarstvu, glazbi i sl.

Kvalitetan rad Sabora je prepoznala i izdavačka kuća Školska knjiga koja se uključila u njihov rad, kao i časopis za djecu i mlade Modra lasta koja je bila zaslužna za organizaciju dječjih natjecanja. Rad Čakavskog sabora se vrlo brzo proširio i na druge gradove i otoke diljem Lijepe naše.

Nakon brojnih održanih natjecanja u pisanju i recitiranju stihova tijekom niza godina, danas se može pronaći nekoliko knjiga u kojima su odabrani stihovi i otisnuti. Posebno treba istaknuti da su se mladi ljudi zaista davali u stvaralaštvo i promicanje svih vrednota, koji su i cilj samog Sabora.

Neke od knjiga, zbirki pjesama koje su povezane sa Čakavskim saborom, su: „Čakavčići“ (1972 – 1973.); „Novi čakavčići“ (1974 – 1978.); „Treća knjiga čakavčića“ (1979 – 1982.); „Čakavčići četrti“ (1983 – 1986.); „Ča na vas glas“ (1987.); „Ča zvoni kroz poja“ (1988.); „Zad Kaštelon ča odzvanja“ (1989.); „Di ča slaje zvoni“ (1990.); „Ča odzvanja“ (1991.), te „Ča u srcu vajk ostaje“ (1992.).

4.1. Čakavčići

Čakavčići su zbirka pjesama, koja sadrži dječje radove nastale u razdoblju od 1972. do 1992. godine. Zbirke pjesama su objavljene u nekoliko nastavaka uz pomoć pjesnika Zvane Črnje i urednika Josipa Bratulića.

Sadržaj prve zbirke dijeli se na gradove odakle dijela dolaze. Tako se dijeli na devetnaest gradova, a od toga jedanaest istarskih gradova (Žminj, Pazin, Pula, Tinjan, Baderna, Karolja, Labin, Vodnjan, Krnica, Kanfanar i Sveti Petar u Šumi) i osam primorskih (Lovran, Opatija, Malinska, Krk, Bakar, Bribir, Čavle i Rijeka).

U prvoj zbirci dječjih radova Čakavčići objavljivala su se djela nastala od 1972. i 1973. godine. Zbirka sadrži literarne radove djece koja su pohađali školu od trećeg do osmog razreda. S obzirom da su u istoj zbirci objavljenja djela koja su obuhvaćala

radove nastale tijekom dvije školske godine, jednoj knjizi, neki od autora se ponavljaju, ali im je dob različita. Mlađa djeca najčešće su pisala o situacijama i prirodi oko sebe, poljima i životinjama. Također se spominju i vjenčanja, maškare i njihova tradicionalna kuhinja. Oni nešto stariji su često spominjali i ljubav prema obitelji, ocu, majci, ali i prvim simpatijama.

U ovoj publikaciji najzastupljenije su pejzažna djela, a to su: „Prolić I“, „Prolić II“, „Konoplji“, „Proleće“, „Prolić“, „Potok“, „Šparuge“, „Noć“, „Protuleće“, „Smoki“, „Z moje poneštre“, „Koruna“, „Bura“, „Protuleće“ i „Zima“. Mnogobrojna su djela vezana za životinje, a to su: „Olić“, „Sova i ćuk“, „Tičići“, „Peteh“, „Prahčić“, „Mišić“, „Sraka“, „Jarebica“, „Naš brečić“, „Mačkić“, „Tić“, „Telica“, „Krava“, „Tovar“, „Di ni peteha“, „Mačkić“, „Koza“ i „Dva tića“. Djela su povezana s tradicijom („Kat san kravi čuvala“, „Bačvi“, „Čerepnja“, „Lepa leta“, „Palenta“, „Zadaća“, „Naš kraj“, „Kad san po noći hodija doma iz škole“, „Hodi brate“, „Ribarski posli“, „Stari leroj“), ali možemo izdvojiti jedno djelo koje govori o vjenčanju pod nazivom „Pir“ i jedno djelo koje govori o maškarama pod nazivom „Pus“. Iz knjige možemo istaknuti teme zastupljenije kod starijih učenika kao što su djela vezane za obitelj, susjede i važne osobe iz okruženja, a to su: „Zanš muoj lvić“, „Zvanić“, „Anica“, „Muoj suset“, „Mat“, „Ljudi“, „Nona“, „Barba Tone“, „Muoj otac“, „Blaz“, „Ribar“, „Muoj nuonić“, „Moja mać“, „Moj brat“, „Dica materina“, „Dva suseda“, „Dete vijetnama“ i „Moja kuća“. Djela su bila vezana i za teme povezane s znamenitostima i mjestima iz okruženja učenika, a to su: „Gromača“, „Žminjski turan“, „Bodulija“, „Istrijanski kempt“, „Omišljanska ura“, „Tunera“, „Matulji“ i „Kanfanar“. Samo rijetki učenici dotakli su se ljubavnih tema, a ta djela su: „Volin“ i „Ja volin“.

Postoji mnogo objavljenih pjesama u prvoj zbirci, a za ilustraciju tih radova odabrana je pjesma „Barba Tone“ Suzane Pamić, učenice trećeg razreda osnovne škole koja je, ujedno, i najmlađa autorica u ovoj zbirci:

*„Barba Tone je vajak
va oštarije bi.
Prišla je njegovu žena
i rekla:
„Tone hoj kosit“.
Tone je jo pogleda,
se je razjadi*

i žene odgovori:

„Hoj ti, a ja ću pit“.

*Tako su se Tone i Marija karali
i doma skupa peljali.“* (Pamić, 1974).

Tema ova pjesma je svakodnevica barba Toneta. On je provodio vrijeme u kafiću, a njegova žena dolazi po njega i govori mu što treba raditi te na kraju sve kulminira svađom. Pjesma je popraćena vizualnim i auditivnim pjesničkim slikama. U stihovima je rima isprekidana, nije čvrste sheme (kosit-pit, karali-peljali).

Ujedno kao primjer možemo izdvojiti stihove, koji su i danas popularni u Dječjem vrtiću „Rapčići“ Žminj, autorice Zdenke Matika, tada učenice osmog razreda osnovne škole. Impresivno da je u ovom izdanju objavljeno pet njezinih pjesama. To svakako govori u prilog i drugoj intenciji ovih izdanja, a to je da se pruži prilika javne objave pjesničkih tekstova djeci koja pokazuju sklonost pjesničkom izražavanju na dijalektu i koja su za takav izričaj nadarena. Ovdje se izdvaja njezina pjesma „Žminjski turan“:

*„Žminjski turan vajk zvoni
i čut ga je na dugo kako da grmi.
Na vrhe je kriš
i figura svetega Mihovila,
va ustah trumbeto ima
i sope
kako da si Žminjci
svieta doma zove.“* (Matika, 1974).

Pjesma govori o Žminjskom zvoniku. Autorica kroz opis pjesničkim slikama pokušava dočarati zvoni vizualno i auditivno. Pjesma nije strofična i ima nepravilnu rimu.

4.2. Mladi glasi – Treća knjiga čakavčica

Zbirka Zbirka dječjih radova *Mladi glasi*, odnosno treća knjiga čakavčica okupila je po petnaesti put učenike osnovnih škola s čakavskoga govornog područja. U odnosu

na raniji postojeći interes za korištenje dijalekta u javnim sferama života, koji je spadao u strogo znanstveno jezično područje, u današnje vrijeme dijalektalno pjesništvo zauzelo je zasluženo mjesto u književnosti. Navedene promjene u mišljenjima da se dijalekt treba cijeniti i shvaćanjima da on ima važan značaj za tradiciju nekog naroda, potaknuto je iz Žminja tijekom jednog proljetnog dana 1969. godine (Katedra Čakavskog sabora Žminj, 1983).

Kulturološka nastojanja u Istri bila su potaknuta različitim shvaćanjima gospodarskih i društvenih problema. U to vrijeme sve su inicijative potekle od ljudi i bile usmjerene na lokalne zajednice. Danas ta nastojanja postoje u drugačijim oblicima, s prisutnim ljudskim angažmanom, ali uz povećano otuđenje unutar zajednica.

Preispitivanje dijalektalnog pjesništva u povijesti hrvatske književnosti potaknulo je brigu za očuvanje zavičajnih vrednota i istraživanje govora i govornih mogućnosti u školskim književnim sastavcima i literarnim sekcijama. Organizirana su natjecanja malih pjesnika, najprije od strane Sabora čakavskog pjesništva iz Žminja, a kasnije im se pridružila i Modra lasta iz Zagreba, potičući objavljivanje najboljih i najuspješnijih radova (Katedra Čakavskog sabora Žminj, 1983).

U knjizi Mladi glasi objavljene pjesme su svrstane prema vremenu nastanka, a obuhvaćaju period od 1979. do 1982. godine. Najveći broj autora pohađao je osmi razred i to čak dvadeset i dvoje, a između šezdeset i osam dijela nalazi se tek jedno djelo učenika drugog razreda i jedno trećeg razreda. Učenici su pohađali osnovne škole u gradovima Rijeka, Tinjan, Labin, Kanfanar, Sveti Petar u Šumi, Buzet, Žminj, Pula, Barban, Fažana, Opatija. Izdanje ima i nove škole iz gradova u Istri (Roč, Višnjan, Motovun, Nedešćina, Potpićan, Fažana) te Dalmacije i Primorja (Bogomolje, Trogir, Tribalj, Split, Zadar, Marinski, Stari Grad, Hvar, Mali Lošinj).

Kao i u prethodnoj publikaciji najzastupljenija tematika je pejzažna, a to su: „Ruža“, „Došlo je lito“, „Bonaca“, „Fijolice“, „Masline, smriče i česvine“, „Dup“, „Vos“, „Ričica“, „Bou đorno – Dobar dan“, „Zemja“, „Stara čerešnja“, „Ovo more“, „Potok“, „Leto“ i „Žalud“. Tematika koja je jednako dosta zastupljena jesu djela o tradiciji i običajima, a to su: „Španjolet“, „Da mi je bit velik“, „Kmet danas“, „V jutro“, „Konoba“, „Dičja zemja“, „U mojen selu“, „Novo vrime“, „Baladuri“, „Istrijanska beseda“, „Bila bi fešta“, „To ni moja zemlja“, „Reful“, „Porftunić“. U ovoj publikaciji mlađi učenici pišu o predmetima iz okoline kao što su „Škarice“, „Ferali“, „Leroj“, „Češalj“, „Batonić“, „Šoldi“, „Bukaleta“, „Buorša“, a zatim opisuju i mjesta iz svoga kraja kao što su „Stari Labin,

„Vrtić“, „Dalmacija“, „Moj Kanfanar“, „Spod Učke“, „Lantern“, „Učka spi“, „Kažunić“. O Maškaram su pisali učenici viših razreda, a nazvali su ih: „Krabulji“, „Pul nas o puste“ i „Karneval“. Stihovi o ljubavi se u ovoj publikaciji spominje u četiri pjesme, a to su dvoje pod nazivom „Jubav“ i dvije „Srića“. Kroz djela protežu bitne osobe za učenike, od roditelja pa do susjeda i politični važnih osoba, a djela se nazivaju „Gradska dica“, „Eto berača!“, „Stipe i bocun“, „Težak“, „Tito“, „Što je enu materiju“, „Srce“, „Moja mat“, „Rodia se sin“. Neizostavne su životinje o kojima najviše pisu mlađi učenici, a to su: „Mačak“, „Miš i mačak“, „Miš“, „Babin pas“, „Puž“, „Moj brek“ i „Peteh i kokoš“.

Kao primjer izdvojena je pjesma Dolores Mušković iz Svetog Petra u Šumi, najmlađe autorice u ovoj zbirci koja je pjesmu „Škarice“ napisala u drugom razredu osnovne škole:

*„Te škarice miće
va kašetinu stojju
i mučju.
Kat zatribaju
one šiškaju.“* (Mušković, 1983).

Djelo govori o malim škarama za nokte. Stihovi imaju parnu rimu jer su dva uzastopna stiha povezana rimom izuzet prvom stihu i svaki stih ima drukčiji broj slogova. Pjesničkim slikama opisuju vizualno i auditivno kako bi približili djelo čitateljima.

4.3. Čakavčići četvrti – Četvrta knjiga čakavčića

Čakavčići četvrti je četvrta zbirka koja se sastoji od mnogih pjesama objavljenih na natječaju Sabora i časopisa Modra lasta iz Zagreba. Zbirka obuhvaća pjesme izdane i objavljene u razdoblju od 1983. do 1986. godine. Objavljena su dijela iz dvadeset i tri grada. Od toga je petnaest Istarskih (Žminj, Potpićan, Višnjan, Fažana, Roč, Sveti Petar u Šumi, Pazin, Marčana, Gračišće, Kanfanar, Labin, Tinjan, Mošćanička Draga, Pula, Barban) i osmero Primorskih i Dalmatinskih (Hvar, Trogir, Split, Kastav, Viškovo, Žrnovnica, Rijeka, Pučišće).

U ovoj publikaciji pejzažna tematika je jednako dominantna kao i u prethodnim, a to su naslovi: „U rano jutro“, „Palme“, „Vrime“, „Nemlad“, „Iščćen“, „Puti“, „Omjendul“,

„Tvoja zemlja“, „More“, „Pramaliće“, „Brnistra“, „Vrime od jamatve“, „Sloboda“, „Zemja“, „Istarski kamik“, „Kad se nuoc važge“, „Loza“, „More“, „Podne“, „Sunce“, „Jutro“, „Pramaliće“, „Na moru“ i „Sopčica“. Dominantnija tematika u zbirci je tradicija opisana u dijelima „Trogirska peškarija“, „Miseci po staro“, „Na beloј nedelji“, „Moje misto“, „Kad dojdeš“, „I ja san čovik“, „Svaki predika svojın jezikon“, „Tić i čovik“, „Lahko je reć“, „Život se gleda va oči“, „Tanac“, „Mantinjada pul Ronjgi“, „Stara užanca“, „Ć“, „Ča“, „Čaštokaj“, „Moja palada“, „Pensier“ i „Stvaru ugnjišći“. U ovoj publikaciji većina autora pohađa osmi razred, a zbog toga sadrži puno tekstova koji govore o obitelji i ljudima iz okruženja, a to su: „Moj dide“, „Ćaća makiništa“, „Moj nono“, „Moja nuonica“, „Prazna kuća“, „Moje susedi“, „Ribari“, „Radio-babe“, „Breme“, „Moja suseda“, „Boćari“ i „Život sejaka“. Ljubavi se dotiče u dva djela („Ljubaf“ i „Srića“), a pisanje o svojem mjestu („Kažuni“, „Kanpanel“, „Stari Split“, „Moje misto“, „Dalmacija“, „Broč“, „Kasela“) tematika je mlađih učenika koji nisu dominantni u ovoj zbirci.

U ovom izdanju potrebno je istaknuti kako je autor Sandro Subiotto objavio sedam djela. U četvrtom razredu (1984.) objavio je dva djela, a u petom razredu (1985.) tri djela te u šestom razredu (1986.) još dva djela. Autor je pohađao je Školu Vladimir Gortan u Žminju; a ovdje je izdvojena pjesma „Lahko je reć“ koju je objavio u petom razredu:

*„Lahko je reć,
ma teško je storit.
Lahko je reć čovik,
ma teško je to bit.
Lahko je reć život,
ma teško je
aš san još otrok.“* (Subiotto, 1987).

Djelo govori o životu, o saznanju da je život težak, ali iz očiju njega kao djeteta još uvijek. Pisano je u jednoj strofi, a rima se nalazi na kraju drugog i četvrtog stiha (Stvorit - bit). Pjesma je pisana u metafori i sadrži ritam.

U ovoj publikaciji važno je izdvojiti pjesmu pod naslovom „Mantinjada pul Ronjgi“ nastalu u spomen Ivanu Matetiću – Ronjgovu koje je napisao autor Robert Širola iz Viškova:

*„Rožice i sopele,
mih i tanac,
smeh pa kanat.
Na Fortice,
na Glavice,
sopet sad
kot i nekad
vele sopeli sopus.
Barba Zvane,
Posluhni!
Mladost tanca i taranka
tana, nana, ninena,
sa je kuća vesela.*

*A ti tamo
miran spi.
Mi smo tuka,
s tvojim kanton
si po rede veseli.
Kad je kanalić skopal,
na školjicu je vanka pal.“ (Širola, 1987).*

Pjesma govori o svemu što je poznati folklorist i melograf Ivan Matetić – Ronjgov volio, a to su tradicionalni instrumenti i glazba. U djelu autor pomoću pjesničkih slika približava navedeno čitateljima kroz vizualne, auditivne i taktilne. Rima je isprekidana.

4.4. I ošćenica ima dušu – Peta knjiga čakavčića

Čakavčići pieti – „I ošćenica ima dušu“ je peta knjiga čakavčića koja se sastoji od izbora dječjih čakavskih pjesama s natječaja Sabora čakavskog pjesništva iz Žminja i Modre laste iz Zagreba, a obuhvaća pjesme izdane i objavljene u razdoblju od 1993. do 1997. godine. U ovoj publikaciji prevladavaju djela s Primorskog i Dalmatinskog

područja (Rijeka, Crikvenica, Kaštel Gomilica, Vodice, Trogir, Split, Hvar, Bribir, Krk, Jelsa, Vodice, Opatija, Sveti Lovreč Pazenatički) te s Istarskog područja (Žminj, Rovinj, Kršan, Kanfanar, Umag, Pula, Fažana, Buzet, Sveti Petar u Šumi, Potpićan, Pazin). Čakavčiji pieti nemaju pjesme koje su tematski i motivski usmjerene na maškare i vjenčanja, ali i dalje je dominantna pejzažna tematika. Djela s pejzažnom tematikom su: „Hlad“, „Na podzimak“, „Mokro lišće“, „Gobice“, „Spod kostanji“, „Nuoć prihaja“, „Vali“, „Jesen“, „Zagledana u more“, „Bonaca“, „Magla“, „Proliće“, „Daž“, „Špašizati pućiariji“, „Prolić“, „Ziečja sloboda“, „U litnju noć“, „Mirakul lita“, „Sunce“, „Va rano jutro“, „More“, „Val“, „Bura“, „Vitar“, „Diši“, „Prolić je zasopa“ i „Ništo diši“. Kao i kod prijašnjih izdanja, tradicija je zastupljena u stihovima mnogih dječjih autora, a to su: „Čakavčiji“, „Mir i blagoslov zemlji mojon“, „Danas“, „Marke, dolari, lire, dinari!“, „Ca vidi Sveti Ivan?“, „Ugnjišće“, „I oščenica ima dušu“, „Moje miće forme“, „Va pučine je čeka“, „Ča veže“, „Stara kuća“, „Haiku na čakavskem zajiku“ i „Četire stvere“. U ovoj publikaciji većina autora je pohađala šesti razred, ali je ljubavna tematika zastupljenija nego u prethodnim izdanjima. Djela s ljubavnom tematikom su: „Jubav u skulu“, „Kaštilima s jubavju“, „Jubin te“, „Prva jubaf“, „Jubav“ i „Srića“. Obitelj i osobe iz okruženja spominju se i ovom izadnju, a to su: „Grga“, „Mir“, „Dica na česmi“, „Škarpelin“, „Šjor nono“, „Halja stare matere“, „Bodulski težak“ i „Moje papagalice“.

Ističe se djelo učenice Martine Kalčić, koja je pohađala prvi razred u Rijeci, a pjesma pod naslovom „Moje papagalice“:

*„Ja iman doma
dve Pepice.
Jedna je
moja nona
a druga:
papagalica.*

*Sako se jutro papagalica
noni javja.
Nona joj reče:
„Lipa moja imenjakinja!“*

Onda one

ćakulaju.

Čuda put ne znan

ka je nona,

a ka

papagalice.“ (Kalčić, 1998).

Djelo govori o baki i njejoj papigi koje svakoga jutra razgovaraju. Autorica je pjesničkim slikama (vizualne i auditivne) opisala svoj doživljaj svakodnevnih situacija s bakom. Pjesma je strofična, ali su strofe nepravilne i nema rime.

Ova publikacija posljednja je iz ciklusa zbirki Čakavčići. Nova izdanja Sabora Čakavskog pjesništva nazivaju se „Kako ča zvoni va Žminje“, a prvi puta se objavljuje 2003. godine.

4.5. Prikaz knjiga „Kako ča zvoni va Žminje“ (izdanja od 2002. do 2023.)

U ovom potpoglavlju prikazani su zbornici pjesama „Kako ča zvoni va Žminje“ tiskani u vremenskom razdoblju od 2002. do 2023. godine. U navedenom vremenskom periodu neki od zbornika nisu objavljeni, poput onoga iz 2014. godine kada se mislilo da Sabor čakavskog pjesništva neće opstati. Nisu objavljeni niti zbornici iz 2020. te 2021. godine zbog pandemije Covida koja je onemogućila održavanje Sabora čakavskog pjesništva.

Svakoj zbirci prethodio je natječaj koji se naziva „Di ča slaje zvoni“ na kojem bi se izabrale najbolje pjesme mladih autora koje bi pristigle na natječaj. Svoje radove slala su djeca osnovnoškolske dobi iz Istre, Primorja i Dalmacije. Mladi autori, učenici prikazali su u pjesmama mnogo tema i motiva kao što su ljubav, priroda, more, život ribara, teme o rodbini, posebice o bakama i djedovima, konobi te o tradicijskim instrumentima.

4.5.1. Prikaz knjige „Kako ča zvoni va Žminje 2002.“

Knjiga „Kako ča zvoni va Žminje 2002.“ pobuđuje uspomenu na Sabor čakavskog pjesništva u Žminju 2002. Na natječaju koji se naziva „Di ča slaje zvoni“, koji je bio objavljen u Modroj lasti, javilo se 29 škola, 135 mladih pjesnika koji su poslali 184 svoja rada. Natječajna komisija za nastup u Žminju je odabrala 41 rad te 38 mladih pjesnika. Povjerenstvo je odlučilo da se radovi tiskaju u knjižici koja predstavlja iznenađenje mladim autorima. U knjižici se miješaju glasovi čakavčića od Istre do Splita. Navedenim čakavčićima se pridružuju i mladi kajkavčići iz Zlatara te štokavčići iz Cernika koji podsjećaju na bogatstvo jezika te na činjenicu koliko su korijeni čvrsti i kako za književnost i očuvanje kulture jezika nema bojazni ukoliko se budemo čuvali mlade autore bude poticalo i podržavalo da se izražavaju na dijalektu.

U ovoj publikaciji prevladavaju učenici šestog razreda osnovnih škola. Autori dolaze iz Istre, Primorja i Dalmacije, iz gradova Kastva, Matulja, Opatije, Rijeke, Crikvenice, Krka, Hreljina, Žrnova, Preka, Trogira, Oprtija, Tara, Rovinja, Svetvinčenta, Barbana, Splita, Zadra, Pule, Kanfanara, Krnice i Žminja. Najzastupljenije teme koje mladi autori koriste su pejzažnog („Tić“, „Sjećanje“, „Zvizdon“, „Lantern“, „Ni već leptiri“, „Zadnji puot“, „Selo“, „Čempresi“, „Žrnovo“, „Niz kaletu“, „Ugljan“, „Daž“, „Ča je najlipše?“, „Mašlina“, „Avril“, „Sunce“, „Muore“, „Nuoc se kalieva“, „Notturmo“, „Krvava ruožica“, „Kad bi drievo sprohodilo“, „Čerešnja“) i obiteljskog („Sidi didi“, „Moj nonić“, „Lancuni lete“, „Fala Bogu“, „Moja mati“, „Nona i nono“, „Kuče“) tipa. Od ostalih tema izdvajaju se ljubavne („Jubav“, „Koraki“, „Ja i ti“, „Srce“, „Ljubav“, „Čekanje“), tradicijske („Ča“, „Moj ča“, „Raćini“, „Ni lahko“) i religiozne („Krunica“).

Prvi put u ovoj publikaciji objavljena je pjesma religiozne tematike. Učenica Magdalena Peteh je u četvrtom razredu napisala pjesmu pod naslovom „Krunica“:

*„Drivena,
zlišena,
muočieća,
na zide,
visi.*

*Zjutra,
u puolne
i zvečeri*

život posluhne.

Vetrić kroz glavo

muko propuhne,

vesielje donese

i šlovek Boga

zazove.“ (Peteh, 2002).

Ova pjesma govori o krunici, opisuje ju vizualnim i taktilnim pjesničkim slikama. Pomoću stilske figure personifikacije, krunica dobiva ljudske osobine. Napisana je u tri strofe (peterostih, četverostih i peterostih) i isprekidanom rimom bez čvrstog rasporeda.

4.5.2. Prikaz knjige „Kako ča zvoni va Žminje 2003.“

Održana je obljetnica 35. Sabora čakavskog pjesništva u Žminju 2003. godine. Na natječaj Modre laste Zagreb i Katedre Čakavskog sabora Žminj prijavila se 41 škola, 189 autora s 241 pjesmom. Na žminjskom kaštelu, 1. lipnja 2003. godine su sudjelovali mladi autori iz gradova Splita, Trogira, Zadra, Vodica, Kaštela Novog te iz Primorja (Rijeka, Lovran, Crikvenica, Opatija) i iz Istre (Pazin, Buje, Kanfanar, Žminj, Buzet, Tinjan, Rovinj, Umag, Pula, Potpićan). Sudjelovali su i mladi autori, kajkavci iz Zlatara te mladi pjesnici iz Cernika. Odabrani su najbolji radovi i tiskani su u knjižici „Kako ča zvoni va Žminje 2003.“

Kao u prethodnom izdanju, u ovom je također najzastupljenija pejzažna tematika, a naslovi tih pjesama su: „Pahuljica“, „Nasi bunari“, „Pramaliće“, „Cviće“, „List“, „Nuoć“, „Vetar“, „Mesec“, „Čakavski notturno“, „Jutro!“, „Danas“, „Bala“, „Cvit“, „Oblačić“, „Moja roža“, „Vali“, „Bura“, „Jugo“, „Boškarin“, „Proliće“, „Vozić“, „Podne u polju“, „Šćap“, „Žena maslina“. Pejzažna tematika nerijetko je nadopunjena motivima pojedinih naselja, pa se tako ističu pjesme: „Snieh va Žminje“, „Hum“, „Moje misto“, „Mošćenice“, „Tinjan“, „Sveti Petar“, „Žrnovo“, „Naš Trsat“, „Moj Seget“, „Istra i ja“. U ovoj publikaciji susrećemo se i s temom međuljudskih odnosa („Barba Mario“, „Ja i moj brat“, „Nonova gajeta“, „Moja učiteljica“, „Spomen na mladost“, „Laka van noć, šjor Toma“, „Pol moje noni“) i tradicije („Škola“, „Moja školska klupa“, „Ja se oću igrat“, „U školi“, „Skrivena

ljubav“, „Najteže riči“, „A ča sad“, „Misal kneza Novaka“). Učenici šestih razreda ponovno su najzastupljeniji i ove godine.

Možemo istaknuti najmlađeg autora ovog izdanja, učenicu drugog razreda iz Pazina, a napisala je pjesmu pod nazivom „Ja i moj brat“:

*„Ja i moj brat
se imamo jako rad.
Dosta nan je malo skupa stat,
ali se brzo rivamo skarat.
On me počne šekat
a ja ne moren čekat,
nego mu moran zajno tornat
pa se počnemo barufat.
Najzad nas mora mat mirit
pa počne vikat:
„Ćete prestat, ćete sve rovinat!
Ti si stareji i u vojski si bija,
pa još pameti nisi učinija.
Već bi te morali oba dva kapit,
Ma ne znan kad će to bit.“ (Brajković, 2003).*

Pjesma govori o kompliciranim obiteljskim odnosima između brata i sestre te zabrinute majke. Nalazimo auditivne i vizualne pjesničke slike. Napisana je u jednoj strofi s petnaest stihova. Ima parnu rimu s prekidima što joj daje ritmičnost.

4.5.3. Prikaz knjige „Kako ča zvoni va Žminje 2004.“

Natječaj „Di ča slaje zvoni“ 2004. godine raspisali su Modra lasta Zagreb i Katedra čakavskog sabora u Žminju. Ove godine izdanje dobiva na popularnosti pa su radove poslale 53 škole i 257 autora. Neki od gradova koji se pridružuju su Buje, Novigrad, Nedešćina, Novi Vinodolski, Poreč, Vodnjan, Cres, Oprtalj, Klana, Kraljevica i Otočac. Zaprimito je 313 pjesama, a u knjižici Kako ča zvoni va Žminje 2004.

izdvojeno je 66 pjesama. U navedenoj knjižici, osim pjesama, nalazi se i nekoliko razglednica starog Žminja.

Publikacija je podijeljena na šest poglavlja koje se nazivaju po nekoj od pjesma iz poglavlja, a to su: „Ča beseda je moja“, „Tić, cvitić, darić“, „Škrinjica, none ni“, „Vetar slikeva kartolino“, „Iščćen se“, „Parakadutišti kuonjskega radića“. Poglavlja su raspoređena prema tematici pa tako „Ča beseda je moja“ ima tradicijsku tematiku, „Tić, cvitić, darić“ ima animalističku tematiku, „Škrinjica, none ni“ obiteljske je tematike, „Vetar slikeva kartolino“ i „Parakadutišti kuonjskega radića“ imaju pejzažnu tematiku, a „Iščćen se“ je ljubavne tematike. U izdanju su podjednako zastupljeniji učenici viših razreda, a nešto manje se spominju učenici nižih razreda.

Među autoricama iz ovih gradiva izdvaja se Tina Beletić iz Buja koja je pjesmu „Katriga“:

*„Lesna katriga
va senci stoji,
na njoj moj nonić sedi.
Cele dnevi on sedi
in se ziba:
gore – dole, gore – dole,
počiva, in zaspi.“* (Beletić, 2004).

Motivi su stolica i djed, a od pjesničkih slika pojavljuju se vizualne. Nema rime. Danijela Hrvatin iz Poreča napisala je pjesmu „Cvitić“:

*„Bija je žut ka sunce
u pol litnjega dana.
Bija je žut ka zlatni munid
na kušinu prvega diteta.*

*Neću ga brat, ma ću puštit'
neka reste ka i ja.“* (Hrvatin, 2004).

Pjesma ima dvije strofe, nema rime. Korištena je stilska figura usporedbe te vizualna pjesnička slika.

4.5.4. Prikaz knjige „Kako ča zvoni va Žminje 2005.“

U zbirci pjesama „Kako ča zvoni va Žminje“ iz 2005. godine učenici su ponovno pisali o temama povezanim s prirodom („Prolic“, „Čvrčak“, „Sonce“), o moru („Škoji“, „More ja te ne kapin“, „Čovik i kaić“, „Ma videj“), o životu ribara („Ribarske noći“, „Bodul“, „Vidalice“), o rodbini, posebice o bakama i djedovima („Didino vino“, „Posteja mojega noneta“), konobi („U konobi“, „Konoba“) te o tradicijskim instrumentima ili se sa živahnim duhovitošću suočavaju s aktualnim pitanjima svoga podneblja. Iz svakog se od ovih radova koji su navedeni u zbirci pjesama iščitava tradicijsko zavičajno nasljeđe koje je gledano očima djeteta, žene i muškarca. Doživljaji iz različitih uglova predstavljaju bogatstvo i slojevitost etnografskih zapisa. Istrani i Primorci više pjevaju o prirodnim pojavama, pejzažu, folkloru i tradiciji, a ponegdje i o društvenim zbivanjima, a počesto pjevaju i o osobnim preokupacijama te o ljubavi. Velik broj dijalektalnih pjesnika omogućuje i očuvanje mnogobrojnih dijalekata Istre. Ova knjižica podijeljena je na pet poglavlja s nazivima: „Kanta kako navien“ (pejzažna tematika), „More ja te ne kapin“ (tematika o kraju i pejzažu), „Didino vrime“ (obiteljska tematika), „Valcer od mušic“ (pejzažna tematika), „Pupa“ (ljubavna i školska tematika).

Najmlađi autor ove publikacije „Kako ča zvoni va Žminje 2005.“ je Igor Travušek iz Trogira, učenik prvog razreda koji je napisao pjesmu „Trogir“:

*„Izgrađen je
od bilog kamena
i smija dice.“ (Travušek, 2005).*

Pjesma je napisana u jednoj strofi, a sastoji se od tri stiha bez rime. Motivi su kamen i djeca koji su popraćeni vizualnim i auditivnim pjesničkim slikama.

4.5.5. Prikaz knjige „Kako ča zvoni va Žminje 2006.“

Natječaj „Di ča slaje zvoni“ 2006. godine ponovno su raspisali Modra lasta Zagreb i Katedra čakavskog sabora u Žminju. Radove su poslale 35 škole i 140 mladih autora te je zaprimljeno 195 pjesama. Mladi autori su se prijavili s područja Dalmacije, s otoka Korčule te iz gradova Splita, Trogira, Zadra te s otoka Šolte. Također su se javili i mladi

autori iz Primorja, iz grada Crikvenice, Rijeke, Opatije te iz cijele Istre. Odabrano je 56 autora koji su ravnomjerno raspoređeni po razredima.

Publikacija je podijeljena na sedam poglavlja s naslovima prve pjesme iz poglavlja, a to su redom: „Beseda nerečena“, „Konoba“, „Moje predvrtišće“, „Bilo more magle“, „Vrime od ljubavi“, „Lito“, „Fameja ud oblaki“. Poglavlje „Beseda nerečena“ je obiteljske teme s djelima „Muoj nuono“, „Nono Martin i nona Dragica“, „Moja familija“. Poglavlje „Konoba“ ima tradicijsku tematiku s djelima „Vuoz“, „Koćeta“, „Kako?“, „Da budu kuntenti“. Tematika o rodnom kraju nalazi se u poglavlju „Moje predvrtišće“ s djelima „Moja učka“, „Moje misto“, „Dioklecijanu je kvrcnulo u pameti da bi tu, u Splitu, bilo vrlo carski umrijeti“. Animalistička tematika se nalazi u poglavlju „Bilo more magle“ s djelima „Tići“, „Munjani tići“, „Bilo more magle“ i „Moj brečić“. Poglavlje „Vrime od ljubavi“ ima ljubavnu tematiku s djelima „Zač jutre“, „Sram me“, „Sanji i deštini“. Poglavlje „Lito“ ima ljetnu tematiku s djelima „More“, „Na škrapu“, „Stine“. Susrećemo i vremensku tematiku u poglavlju „Fameja ud oblaki“ s djelima „Jesen“, „Bura“, „Dažljeno vrime“, „Vitri“ i drugima.

Među navedenima ističe se pjesma napisana u čast cara Dioklecijana što ju je napisala Petra Zemunik iz Splita, a nosi naslov „Dioklecijanu je kvrcnulo u pameti da bi tu, u Splitu, bilo vrlo carski umrijeti“:

*„Ispod brda Marjana
smistila se kuća
cara Dioklecijana.*

*Stari se car
boja rata
pa je na palači
otvorija četvora vrata.*

*Car se ćutija
isuviše star
pa je u palaču
stavija i zvonik
i oltar.*

*Da se skrrije
od litnje žege ljute
iskopa je podrume
i skrivene kute.*

*Kolika li mu je
noga bila
kad je svaka skalina
visoka ka' ja cila.* (Zemunik, 2006).

Pjesma se sastoji od pet strofa ima isprekidanu rimu. Motivi su Dioklecijan, rat, palača, car, zvonik, oltar, podrum, noga, stepenice, kuća.

4.5.6. Prikaz knjige „Kako ča zvoni va Žminje 2007.“

Održan je 39. Sabor čakavskog Pjesništva u Žminju, a organizirali su ga Katedra Žminj u suradnji s pokroviteljima. Prijavljeno je 210 pjesama iz 32 škole, a odabrano je i objavljeno 69 pjesama. Odabrani mladi autori čakavčiči su sa otoka Korčule, iz gradova Splita, Trogira, Šibenika, Vodica te iz Primorja (Rijeka, Kastav, Cres, Bribir, Žrnovo) i iz Istre (Žminj, Barban, Potpićan, Buje, Pazin, Oprtalj, Umag, Juršiči, Buzet).

Mladi autori u većem broju pohađali su više razrede osnovnih škola i to čak dvadeseto učenika sedmog razreda. U manjini su mladi autori koji su pohađali niže razrede, a to su: dvoje iz drugog razreda, petero iz trećeg razreda te sedmero iz četvrtog razreda osnovne škole.

Publikacija je podijeljena na sedam poglavlja: „Na vijazu“, „Zbujene jurjavice“, „Te vridne ruke“, „Mihina bareta“, „Dorskacka je“, „Maslina za judebez munite“ i „Zvonici mojega kraja“. Poglavlja predstavljaju i tematike o kojima je pisano. U poglavlju „Na vijazu“ govori se o životu u njihovom kraju („Rakam“, „Muore“, „Tajsti“, „Sanjan“, „Pubertet“, „Gropi“, „Tanka i debela“, „Da frčen z noson“), u „Zbujene jurjavice“ govore o vremenskim promjenama („Zlatni šoldini“, „Vali“, „Zviezda“, „Jutro“, „Lito“, „Miholjšćak“, „Jesen“, „Vetar puše“, „Sunce zahaja“, „Drhće lis“), u „Te vridne ruke“ govori o učenicima važnim i bliskim osobama („To Bojže delo“, „Moj oća (ćaća)“, „Kod dida moga“, „Dida“, „Sisvenica“, „Šćapun“, „Nedija“, „Zima“, „Babina pisma“, „Nonina

fešta“), poglavlje „Mihina bareta“ govori o osobama iz mjesta („Moj ribar“, „Čakavski haiku“, „Jubav“, „Ribari“, „Mriže“, „Malin“, „Železničari“, „Čovik i brajde“, „HNOS“, „Pust“, „Krijanca“), u „Dorskacka je“ govori o životinjama („Galeb“, „Mačkić“, „Kosić“, „Brečić i mačkić“, „Mačak“, „Nevreme“, „Tić“, „Metuljić“), u „Maslina za jude bez munita“ govori o pejzažu („Ulika“, „Ubjak“, „Ognjišće“, „Stara hiža“, „Kažunić“, „Orih“), a poglavlje „Zvonici mojega kraja“ govori o rodnom kraju i tradicijom učenika („Tinbar o rici“, „Ca“ moja ric“, „Škoj“, „Moje lipo more“, „Bribirski kaštel“, „Jurto u Kaštelima“, „Ča“, „Štrada“, „Istarske sličice“, „Trsat“, „Grobnik s budi“, „Riči“).

Istaknuo je da prevladavaju radovi učenika sedmog razreda. Kao primjer možemo navesti dijela učenica Ines Jovanović i Linda Novaković koje su pohađale sedmi razred. One su objavile po jedan Čakavski haiku Ines Jovanović je objavila pjesmu „Jubav“:

*„Jubav je bacila
mrižu
na moje srce!“* (Jovanović, 2007).

Linda Novaković napisala je pjesmu „Ribari“:

*„Težaškin rukan
krpe
i pribiru mriže.“* (Novaković, 2007).

Pjesme poštuju formu od tri stiha i uobičajenu formu slogova koja se javlja u haiku pjesništvu. Također, dijela sadrže nagovještaj, dovršavaju pojedinu sliku u dijelu. Sliku opisuju pomoću vizualnih pjesničkih slika. Djela nemaju rime.

4.5.7. Prikaz knjige „Kako ča zvoni va Žminje 2008.“

U Žminju je održan četrdeseti Sabor čakavskog pjesništva. Kao i svake godine, najvažniji sudionici programa su bili čakavčiči, osnovnoškolski recitatori i pjesnici s čakavskog govornog područja. Moglo bi se reći da svaka pjesnička poruka pažljivo

osmišljena i metodički oblikovana, te predstavlja nadu za budućnost i identitet čakavskog dijalekta.

Učenici su pohađali škole u Dalmaciji (Bibinje, Trogir, Vodice, Šibenik, Split, Primošten, Kaštel Novi), Primorju (Čavle, Rijeka, Krk, Lovran, Crikvenica) i Istri (Žminj, Pula, Potpićan, Pazin, Krnica, Barban, Raša, Buje, Svetvinčenat, Buzet, Divšići, Juršići). U ovoj publikaciji ističu se učenici šestog razreda osnovne škole, ali jednako tako pojavljuju se i tri autora iz prvog razreda.

Publikacija objavljena 2008. podijeljena je na devet poglavlja, a to su: „Z dana va dan“, „Bliešćie“, „Ni ti lako“, „Cekajo...“, „Trpka... blaga“, „More poigraje“, „Stara kartolina“, „Grad ud sabjuna“ i „Ma još se lašći“. Kao i kod prethodnih izdanja podnaslovi određuju teme koje predstavljaju u svakoj pojedinoj skupini teksta. „Z dana va dan“ sadrži religiozne teme, a naslovi su: „Vele besedi“, „Liepa i grda beseda“, „Molitva“, „Sve je to naše“, „Vridilo je“, „Suza poteče“, „Domišljanja“, „Moji griehi“, „Mir“ i „Ne pensan više“. „Bliešćie“ sadrži dijela koja govore o vremenskim pojavama. Nazivaju se: „Nuoc“, „Vrime“, „Magla“, „Grmljavac“ i „Daž“. „Ni ti lako“ sadrži dijela koja govore o svakidašnjem životu, a to su: „Čmelj“, „Patuljak Putko“, „Trinajst let mojih“, „San se namura“, „Zač metla biži“, „Broskva i žabarica“ i „Žene z mojega sela“. „Cakajo...“ sadrži dijela animalističke tematike, a nazivaju se: „Nono i brek“, „Brek i mačak“ i „Tić“. „Trpka... blaga“ sadrži dijela pejzažne tematike, a to su: „Maslina“, „Grot“, „Vinograd i maslina“, „Čerešnja“, „Proliće“, „Ježići so se štrkali“, „Moja šinakoša“, „Šparuge“, „Jesen gre“, „Jesenki dan u Dalmaciji“, „Jesenki tanac“ i „Primorski kraj“. „More poigraje“ sadrži dijela u kojima prevladavaju pejzažne teme, naročito one usmjerene na morske motive: „More“, „Vali“, „Široko“ i „Kad se more jadi“. „Stara kartolina“ sadrži dijela koja govore o ljudima s mora, a to su: „Mornareva žena“ i „Stari ribar“. „Grad ud sabjuna“ sadrži dijela koja govore u mjestu gdje učenici žive, a nazivaju se: „Raša“, „Moja Savičenta“ i „Podmerišće“. „Ma još se lašći“ sadrži dijela koja govore o bliskoj obitelji i susjedima, a nazivaju se: „Nuonina vetica“, „Korduon“, „Nonina traversa“, „Moj nonić“, „Moj did“, „Govoru judi“, „U malinu“, „Glasi z konobe“, „Lušjera“, „Leroj“ i „Ana i Nina“.

Među objavljenim pjesmama ističe se tekst učenice Klementine Jurada koja je pohađala drugi razred i koja je napisala pjesmu „Podmerišće“:

„U Podmerišću se kliče kaj

kad kraguj letti se vrišći haj.

*Na kraj sela
je ladonja vela.*

*Sonce žuri po leti
on bot nonići pud ladonja čakulaju,
a ozgora tičići kantaju.*“ (Jurada, 2008).

Djelo govori o njenom selu u kojem živi. Pomoću pjesničkih slika (auditivne, vizualne) približava svoj kraj čitateljima. Pisana je u tri kitice s dva stiha, a u trećoj tri stiha. Distisi imaju parnu rimu.

4.5.8. Prikaz knjige „Kako će zvoni va Žminje 2009.“

U knjižici „Kako će zvoni va Žminje 2009.“ objavljeno je 59 pjesama. Podjednako su zastupljeni autori od prvog do šestog razreda. Veći broj radova napisali su učenici sedmih razreda (četnaest) i osmih razreda (trinaest). Gradovi iz kojih dolaze obuhvaćaju Istru, Primorje i Dalmaciju, a to su: Žminj, Pazin, Rijeka, Potpićan, Pula, Matulji, Čavle, Barban, Buzet, Juršići, Trogir, Žrnovo, Raša, Svetvinčenat, Poreč, Tar, Hvar, Kaštel Novi, Opatalj, Split, Lovran i Crikvenica.

Publikacija se dijeli na sedam podglavlja, a to su: „Kad si mlajji“, „Mići ma namorani“, „Si kolori svita“, „Niki lipi zdrh“, „Siedemo va hlad“, „Nama za vik“ i „Timbar pasanih vrimeni“. Svako poglavlje pokriva temu koja je iskazana u samom naslovu. Pod naslovom „Kad si mlajji“ sakupljena su djela govore o djetinjstvu („Mići panin“, „Kako se more videt se zvizde?“, „Kriv san“, „Pod ladonjon“, „Teta“, „Moja mačka“, „Mačkić“, „Jabuka i črv“). U „Mići ma namorani“ djela govore o tradicionalnim događajima i slavljima („Namorani“, „Bela nedeja“, „Snješko“, „Valentinovo“, „Maškare“). U „Si kolori svita“ djela govore o vremenskim promjenama prirode („Si kolori svita u vrtu moj none stoje“, „Pramalićanskih suzahod“, „Litnja večer“, „Kad jesen zame gitaru v ruke“, „Magla“, „Zima se drži“, „Bura“, „Mrzleji dani“, „Daž“, „Snih“, „Sunce“). U „Niki lipi zdrh“ djela govore o pejzažu i životu („Srića“, „Magla“, „Ja li hodin pravo“, „Kakof put“, „Puti“, „Skalinada“, „Odori“, „Niko čeka“, „Na brigu“, „Moja prva

zvizda“, „Škužoj“). U „Siedemo va hlad“ djela govore o plodovima zemlje („Fragula“, „Brajde“, „Starica o stotinu liti“, „Diši mlado vino“, „Ulika“). U „Nama za vik“ djela govore o tradiciji („Cakavska kuća u Žminju“, „Moj lipi ča“, „Hodit po škoju“, „Čiovo“, „Volin Zadar“, „Moj Kršan“, „Srića sa“). U „Timbar pasanih vrimeni“ djela govore o obitelji i susjedstvu („Veli put“, „Moj nuno“, „Štorija“, „Prazna hiža“, „Poli tete Polonije“, „Moja hiša“, „Ugnjište“, „Kažun“, „Napuštена barka“).

Možemo izdvojiti u ovoj publikaciji pjesmu „Bura“ od učenika Martina Zohila koji koristeći pjesničke slike i stilske figure opisuje buru:

*„Pospa
i krmežljiva
kako minji otrok.*

*Jadna i
kapricijasta.*

*Diže se na
zadnja kopita
kako diblji kuonj.“ (Zohil, 2009).*

Autor koristi auditivne, vizualne pjesničke slike. Pomoću stilske figure personifikacije i usporedbe, buru predstavlja kao živo biće i uspoređuje ju s konjem. Pjesma je napisana u tri strofe (trostih, dvostih, trostih) bez rime.

4.5.9. Prikaz knjige „Kako ča zvoni va Žminje 2010.“

U knjižici „Kako ča zvoni va Žminje 2010.“ su objavljene 52 pjesme koje su podijeljene u sedam poglavlja. Prvo poglavlje „Ruoh na srce“ govori o osjećajima („Špiegalj“, „Šinokoša“, „Ruoh“, „Daljina ruoki njigove“, „Unaj kega znan“, „Najdi me“, „Srce zno“, „Uno ča si ti“). Drugo poglavlje „Zbudi me“ govori o obitelji i tradiciji („Med s nami“, „Nima ga“, „Moj dida“, „Me zabolj“, „Kažun“, „Zvonik“, „Moj vinograd stari“, „Balun“, „Besida naša“, „Moj lipi ča“). Treće poglavlje „Saki gušt“ pejzažne je tematike („Maslina ili ulika“, „Istrijonska zemlja“, „Spod Učke gore“, „Čerešnja“, „Kolopoci, mići

potočić“, „Ulike“). Četvrto poglavlje je također pejzažne tematike, a zove se „Diši va zrak“ („Prolić“, „Viške“, „Prišlo je...“, „Pramalićanski haiku“, „Litnji san na škoju“, „Na podzimak“, „Jesen“, „Kartulina jeseni v Rukavce“, „Vetar diguje šiljare“). Peto poglavlje „Babin pas“ govori o vjetrovima („Koluori“, „Luna“, „Bura“, „Bonaca“). U šestom poglavlju „Mići, lolasti i šegavi“ govori se o životinjama („Moj brek“, „Bobi“, „Moj mačak“, „Zec“, „Pauk“). Zadnje, sedmo poglavlje „Šumi i šćaburi“ govori o djetinjstvu („Mića, ali vela“, „Bargeše“, „Šinjinorina“, „Pupa“, „Autić“, „Sve šumi i šćaburi“, „Zavijola“). Izdana djela su generacijski skoro ravnomjerno raspodijeljena, a autori dolaze iz nešto manje gradova nego u prijašnjim izdanjima (Žminj, Pula, Pićan, Raša, Barban, Trogir, Vodice, Pazin, Buzet, Seget Donji, Krnica, Sveti Petar u Šumi, Sveti Lovreč, Lupoglav, Buje, Crikvenica, Matulji, Split, Čavle).

Možemo istaknuti djelo jedne od najmlađih autora, a to je „Pauk“ Morene Maršanić iz Čavla gdje je pohađala prvi razred:

*„Pauk jedan,
ni znal ča bi
delal.*

*Šapnulo mu j' proleći
mrižicu da napravi,
pa će mušiče
na čakulu mu doć.“ (Maršanić, 2010).*

Djelo je pisano u dvije strofe u trostihu i četverostihu bez rime. U pjesmi se stilskom figurom personifikacije daju proljeću ljudske osobine govora.

4.5.10. Prikaz knjige „Kako ča zvoni va Žminje 2011.“

Tijekom Sabora čakavskog pjesništva u Žminju u kojem je objavljena knjižica „Kako ča zvoni va Žminje 2011.“ mladi su pjesnici i njihovi voditelji u vječnost odaslali mnogo prekrasnih stihova. U stihovima pjesama se može uživati u bogatim metaforama, u znakovitim asonancama, epitetima i drugom. U pjesmama se očituje dječja spontanost i toplina. Izdanje je podijeljeno na pet poglavlja („I luštra i oštra“, „Va

krile od nuoni“, „Lipi kraju moj“, „Igromo se“, „Jopet će padat daš“). Poglavlja su tematski podijeljena redom na tradicijske („Sprid oltara“, „Povidaju zidi“, „Va hip“,...), obiteljske („Mati moje mati“, „Mama“, „Naša nona“,...), zavičajne („Plomin“, „Moje selo“, „Stara šterna“,...), animalističke („Moj mačak“, „Smeće“, „Moj dan“,...) i pejzažne („Violica“, „Mića roža“, „Bura“,...) teme. Autori pjesama dolaze iz Dalmacije, Primorja i Istre, a neki od gradova koji se ističu jesu Žminj, Lovran, Crikvenica, Solin, Vodnjan, Novigrad, Tar.

Do izražaja dolaze učenici četvrtog, šestog i osmog razreda, dok iz ostalih razreda dolazi manji broj autora. Do sada se Medulin nije pojavljivao u prošlim publikacijama Sabora čakavskog pjesništva pa možemo istaknuti stihove autora Tonya Macana koji je napisao pjesmu „Moj Medulin“:

*„Da me ki pita di je najlipše misto
Na svitu nebin mora pensati
Za mu špjegati.
Ovako bi mu reka: Dojdi s manon u Pinetu,
Ćemo prošećati uza more.
Ćeš viti najlipše školjke na svitu.
Uzmi si kakovu granu,
Magari stinu,
Ma svin moreš reći da si
Bija u najlipšen mistu na svitu
Mojen Medulinu.“ (Macan, 2011).*

Učenik je napisao pjesmu o svom gradu Medulinu u jednoj strofi koja ima jedanaest stihova. Rima je isprekidana, nema određene sheme. Pomoću vizualnih pjesničkih slika približuje ljepotu svojeg grada čitateljima.

4.5.11. Prikaz knjige „Kako ča zvoni va Žminje 2012.“

Na natječaj „Di ča slaje zvoni“ u Žminju je prijavljen 181 rad iz 33 škole, a prednatječajno povjerenstvo je odabralo 47 pjesama koje su mladi pjesnici na svečanoj priredbi predstavili javnosti i natječajnom povjerenstvu. Mladi pjesnici su prijavljeni s

područja Istre (Pula, Buzet, Buje, Kanfanar, Sveti Lovreč, Žminj, Barban, Labin, Potpićan, Krnica, Svetvinčenat) preko Primorja (Rijeka, Lovran, Čavle, Crikvenica) pa sve do juga Dalmacije (Split, Zadar). Zbornik „Kako će zvoni va Žminje 2012.“ sastoji se od sedam poglavlja, a ona su sljedeća: „Sinjal života“, „Ušunji si me“, „Od čovika do fićfirića“, „Gledaju va me... i ja va njih gledan“, „San ga beka“, „Je počel“ i „Vrime“. U ciklusu „Sinjal života“ djela govore o djetinjstvu, a to su: „Lahka stvar“, „Iščuć“, „Beside“, „Črna noč“, „Neka bude dobar“, „Boje vrime“ i „Djetešce“. U „Ušunji si me“ djela imaju ljubavnu tematiku, a to su: „Nikad niš“, „Zuz tebe“ i „Ušunji si me“. U sljedećem poglavlju „Od čovika do fićfirića“ djela imaju govore o obitelji i prijateljima, a djela su: „Čovik“, „Moja sestra“, „Moja nona“, „Preteli“ i „Fićfirić“. U „Gledaju va me... i ja va njih gledan“ djela govore o rodnom kraju tautora, a to su: „Murva“, „Driervo“, „Zadnji list na dubu“, „Lipo moje more“, „Moje more“, „Nad Učkun“ i „Odića moga krša“. U poglavlju „San ga beka“ djela imaju pejzažnu tematiku, a nazivaju se: „Haiku“, „Prolić“, „Proliće“, „Rožica“, „Šparoge“, „Zec“, „Farfal“ i „Naumuran štamperut“. U „Je počel“ djela govore o vremenskim promjenama, a to su: „Skrit se, ali zmočit se?“, „Doš“, „Punjava ud sniga“, „Kualjski vitar“, „Babin pas“, „Sv. Foška“ i „Jesen“. U posljednjem poglavlju „Vrime“ djela govore o starini i tradiciji, a to su: „Mah se po zidi zeleni“, „Stari put“, „Barkun“, „Ognjišće“, „Peć“, „Blišći se“ i „Zvona“.

Autori dijela dolaze iz osnovnih škola, ali se ističu učenici sedmog razred (šesnaest) i sedmog razred (jedanaest). Učenici sedmih i osmih razreda u svoje stihove neovisno o temi kojoj pišu dodaju detalj romantike i ljubavi.

Primjer takvog unošenja motiva u pjesmu vidljivo je u djelu Tereze Vretenar koja je pohađala osmi razred u Žminju koja je napisala pjesmu „Namuran štamperut“:

*„Jedan štamperut krvavo-blavi
po boške leti kako prez glavi.*

*Semo-tamo leti,
se vidi da se je pomuoti.*

*Ma ča mu jie?
Je poludie,
ali se je forši napi?!*

A sat se sve kapi!

*Jena štamperutica do njega je doletela,
bi reć da ga je ljubaf prezela.“ (Vretenar, 2012).*

Djelo govori o leptiru koji leti užurbano uokolo, ali na kraju autor dolazi do zaključka da je sve to jer se je zaljubio. Pjesma je pisana u četiri strofe (dvostih, dvostih, trostih, trostih). Stihovi su vezani parnom rimom. Autorica kroz cijelu pjesmu koristi vizualne pjesničke slike.

4.5.12. Prikaz knjige „Kako ča zvoni va Žminje 2013.“

Na natječaj „Di ča slaje zvoni“ u Žminju je prijavljeno 30 škola, 124 mlada pjesnika te je poslano 147 pjesama. Izabrano je 50-ak pjesama od ukupno 48 pjesnika iz čak 28 različitih škola iz gradova: Lupoglav, Rijeka, Buzet, Potpićan, Žminj, Krnica, Kršan, Lovran, Pula, Čavle, Kastav, Barban, Pazin, Svetvinčenat, Poreč, Buje, Žrnovo i Sveti Lovreč. Izdvojeno je 24 recitatora iz 15 škola. Autori većinski pohađaju šesti i osmi razred i ukupno su napisali čak 31 pjesmu.

Publikacija „Kako ča zvoni va Žminje 2013.“ se sastoji od pet poglavlja, a ona su sljedeća: „Tanac od prolića“, „Nevera se spravja“, „U našen dvoru“, „Moja srića“ i „I črno i bilo“. Poglavlje „Tanac od prolića“ sadrži deset pjesama pejzažne tematike („Prolić“, „Šparuge“, „Oblak“,...). Poglavlje „Nevera se spravja“ sadrži devet pjesama s temom o vjetrovima („Bura“, „Vetar“, „Škura bura“,...). Poglavlje „U našem dvoru“ sadrži deset pjesama tradicijske tematike („Roženice“, „Naša beseda“, „Ričina“,...). Poglavlje „Moja srića“ sastoji se od jedanaest pjesama s obiteljskom tematikom („Moj nono i ja“, „Nona“, „Stara kantriga“,...). U poglavlju „I črno i bilo“ nalazi se dvanaest pjesama također tradicijske tematike („Harte“, „Kameni križić“, „Moj šćapon“,...).

Iz publikacije možemo istaknuti djela učenice osmog razreda Valerija Tabako koja je napisala pjesmu „Nevera se spravja“:

„Vetar huji i daž daži.

Svetlost po nebe leti

i škurinu para,

nevera se spravja.

*Mića barka va moru
kot kora od oreha se zbije,
vali je nose do škoja.*

*Morda će se naći kakova škuja
kade će čekat da projde ta nevoja.*“ (Tabako, 2013).

Pjesma je napisana u tri strofe (četverostih, trostih, dvostih) slobodnim stihom jer nema rime. Autorica koristi stilske figure i pjesničke slike kako bi opisala kako se ponaša brodica na moru s obzirom na vjetar.

Pjesmu „Vetar“ napisala je Korina Scropetta, učenica prvog razreda osnovne škole:

*„Vetar puše po šumici.
I život mu je to.*“ (Scropetta, 2013).

Djelo je napisano u jednoj strofi u dvostihu bez rime. S obzirom na prethodnu pjesmu jasno je vidljiva razlika u književnom stvaranju i izražavanju s obzirom na dob učenica i u skladu s time, na jezično i životno iskustvo.

4.5.13. Prikaz knjige „Kako ča zvoni va Žminje 2015.“

Na natječaj za 46. izdanje manifestacije dječjeg pjesništva “Di ča slaje zvoni” prijavljena su 104 rada koja su pisana na raznim čakavskim idiomima iz gotovo svih krajeva Hrvatske gdje se govori i piše čakavskim narječjem. Mladi pjesnici su poslali pjesme iz 25 škola od područja Dalmacije i otoka Korčule pa sve do Primorja i sjevernog dijela Istre. Na natječaju su izabrane najuspješnije pjesme, ukupno njih 48 u kojima djeca osnovnoškolskog uzrasta pišu na čakavici te se često dotiču čakavske forme i čakavskog sadržaja, time proširuju spektar tema koje bi mogle biti dio čakavske pjesme.

Publikacija se dijeli na pet poglavlja pod naslovima „Laščati riepī“, „Šilokada“, „Život“, „Kadi i ča i ki“ i „Moj did plovi u zvizdanon kaiću“. Pjesme su prožete motivima

praznih kuća, tragovima ljudi koji su napustili rodni kraj i pritom ostavili prelijepu prirodu koja bi trebala svjedočiti samoći i umiranju. Jedan dio pjesama posvećen je odnosu sa starijima i sjećanju na njih te se iz takvih pjesama iščitava kako su u svijesti malih pjesnika upravo stariji nositelji i čuvari čakavske riječi. U pjesmama ima i humora te je u pjesmama prisutno i razmišljanje o vlastitom jeziku i svijesti o sebi. Mali pjesnici iz područja Dalmacije su pisali o životu s morem i uz more („Moj dida“, „Bura u mon mistu“, „Stine“,...), dok su mali pjesnici iz Istre pisali o promatranju prirode, o životu uz životinje i o bilju („Brajde“, „Brek i čovik“, „Kariola“,...).

Izdvajamo pjesmu učenika Rinata Pamića iz Potpićna „Život“ koja govori o životu iz njegove perspektive.

*„Život su stori
i mlodi ljudi
Život znači
da se je nešto dogodilo
Život je zeleno i suho drivo
Život smo ja
i moja sestra“ (Pamić, 2015).*

Pjesma je napisana u jednoj strofi sa sedam stihova. Nema interpunkcijskih znakova ni rime. Korištena je stilska figura ponavljanja, anafora, koja riječi „Život“ daje posebno značenje, a dodatnu važnost daje tako da je napisana velikim početnim slovom.

4.5.14. Prikaz knjige „Kako ča zvoni va Žminje 2016.“

Na natječaj manifestacije dječjeg pjesništva „Di ča slaje zvoni“ izabrane su 43 pjesme. Autori su generacijski većinski ravnomjerno raspodijeljeni, osim drugog razreda iz kojeg nema niti jednog autora, a dolaze iz Žrnova, Kaštela Novog, Čepića, Pule, Novigrada, Svetog Lovreča, Barbana, Oprtlja, Lovrana, Žminja, Rovinja i Pazina. Publikacija „Kako ča zvoni va Žminje 2016.“ sastoji se od pet poglavlja, a ona su redom sljedeća: „Ča je to ljubav?“, „Kantun moga života“, „Dičjeg veseja trak“, „Kosidba, balon i šparoge“ te „More i šušnje svih kolori“. U prvom poglavlju tematika je obiteljska i

ljubavna, a neke od pjesama su „Mat“, „Mat moja“, „Moja baba“, „Moja roža“,... U drugom poglavlju tematika je rodno mjesto, s pjesmama: „Kaštel“, „Moja boška“, „Sutivanac“, „Moja štrada“,... U trećem poglavlju zastupljena je animalistička tematika s pjesmama „Vaki“, „Vrapčić“, „Lastavice“, „Galeb z našega kvarta“,... Četvrto poglavlje govori o raznim životnim događanjima s naslovima „Vazan“, „Sprovod“, „Lipo i grdo“, „Moderni svijet“,... Posljednje, peto poglavlje se sastoji od pjesama pejzažne tematike s naslovima „Orih“, „Pečurkica“, „Daž“, „Muore“,...

Učenica petog razreda Matea Cetina iz Pule piše pjesmu o načinu života na polju pod naslovom „Kosidba“:

*„Oštre kose
u žuljevitih rukah
visoko je sunce pripeklo,
a po životu i čelu
kaliva im se pot.
Prez besid kose
svi su jedan bat.“* (Cetina, 2016).

Pjesma je napisana u jednoj strofi, bez rime. Korištenjem vizualnih i taktilnih pjesničkih slika ukazuje na težinu života ljudi na polju.

4.5.15. Prikaz knjige „Kako ča zvoni va Žminje 2017.“

Održan je 48. Sabor čakavskog pjesništva te je na natječaju manifestacije dječjeg pjesništva „Di ča slaje zvoni“ izabrano 55 pjesama, koje su napisali učenici iz 27 škola. U ovom izdanju se po prvi puta uključuju učenici srednjih škola, a dolaze iz Pazina i Buja. Učenici osnovne škole dolaze iz gradova koji su objavljivani i u prethodnim publikacijama iz Istre, Primorja i Dalmacije. Najviše objavljenih pjesama napisali su učenici drugih razreda osnovne škole, a samo su tri objavljene pjesme napisali su učenici srednjih škola. Publikacija je podijeljena na pet poglavlja, prvo je „Prva i zadnja“ koje govori o životu iz dječje perspektive, drugo je „Prvo i sad“ koje govori o prošlosti i tradiciji, treće poglavlje je „Judi puni lipote“ s obiteljskom tematikom, četvrto poglavlje

„Zavičaj“ je tematike koja odgovara naslovu, zavičajne tematike, a peto poglavlje „...“ raznolike je tematike.

U ovoj publikaciji učenici kroz djela iznose svoje svakodnevne brige, a tako i Simona Paliska svoje ljubavne jade u djelu „Ča je ljubav?“:

„Ča je ljubav, ja ne znon.

Ča ću sad kad si moji preteli znoju?

Ča ću sad kad me je srom pitat?

A mama da to čuje bi me skurila von!

Pomorite ljudi, aš ja ne znon.

Pomorite ljudi, da čo ne žbaljon!“ (Paliska, 2017).

Pjesma započinje naslovom u kojem se javlja retoričko pitanje. Sintaktička figura retoričkog pitanja prenosi se i nekoliko puta kroz pjesmu. Upotrebljava se i glasovna figura anafora. Pisana je u jednoj strofi sa šest stihova. Rima je isprekidana i bez sheme.

4.5.16. Prikaz knjige „Kako ča zvoni va Žminje 2018.“

Održan je 49. Sabor čakavskog pjesništva te su na natječaju manifestacije dječjeg pjesništva „Di ča slaje zvoni“ izabrane 32 pjesme, dok je u publikaciji objavljeno 55 pjesama iz 32 škole, od čega su četiri srednje škole. U ovom izdanju se pridružuju srednje škole iz Buzeta i Gospića, a u cijeloj publikaciji se ne pojavljuju gradovi iz Dalmacije, već samo iz Primorja i Istre. Objavljene su pjesme učenika iz svih razreda osnovne i srednje škole.

Publikacija je podijeljena na pet podnaslova. Prvo poglavlje „Spod milijar zvizda“ sadrži devet pjesama sa zavičajnom i tradicijskom tematikom, a neke od pjesama su: „Ognjišće“, „Balun“, „Malin“, „Istra“. Drugo poglavlje „Besede“ sadrži pet pjesama koje govore o čakavskom dijalektu, a neke od njih su: „Volin svoj gromiški zajik“, „Lipi moj jezik“, „Lipa besida“. Treće poglavlje „Doma je najlipše“ je najopsežnije, a sastoji od čak 22 pjesme s raznolikom tematikom, a neke od pjesama su: „Bičikleta“, „Sveti Nikola“, „Ljubav“, „Mobitel“, „Kad ne gre, ne gre“. U četvrtom poglavlju „Od sunca potna, od dažlji mokra“ nalaze se jedanaest pjesama s pejzažnom tematikom, a neke

od njih su: „Ladonja“, „Daž“, „Mići cvit“, „Susedova smokva“. Zadnje, peto poglavlje „Abadaj“ ima osam pjesama koje govore o osjećajima, neke od pjesama su: „Prazna hiža“, „Srića“, „Harta od suz“.

Kako je učenicima stalo do svojeg dijalekta i tradicije, govori nam Nikola Sumina iz Pule koji svoje osjećaje izražava u pjesmi „Lipi moj jezik“:

„Ča je to govoriti,

ča je to prontulati,

ča je to sviriti?

To je jezik

ča me zna umiriti.

To su srca naših starih,

to su hiže,

to su njive,

to je vitar

ča nam u kosi je.

Di god po svitu da gremo,

taj naš jezik zaboravit nećemo.“ (Sumina, 2018).

Pjesma je napisana u jednoj strofi s dvanaest stihova. Rima je isprekidana bez određene sheme. Autor koristi zvučnu figuru anaforu s kojom riječi „ča“ daje na značenju i važnosti tradicije.

4.5.17. Prikaz knjige „Kako ča zvoni va Žminje 2019.“

Održan je 50. Sabor čakavskog Pjesništva te je na natječaju manifestacije dječjeg pjesništva „Di ča slaje zvoni“ izabrano 66 pjesama iz 28 škola, od čega su tri srednje škole iz Pazina i Buzeta. Osnovne škole dolaze s područja Istre i Primorja, a iz Dalmacije se pridružuje samo Kaštel Novi. U ovoj publikaciji većinski su zastupljeni autori šestog razreda.

Ova se publikacija dijeli na šest poglavlja. Prvo je poglavlje pod naslovom „Ka je ta gradić“, a djela govore o rodnom mjestu autora („Ka je ta gradić?“, „Minjo selo Orbanići“, „Va zavičaju“, „Mojemu Buzetu“). Naslov drugog poglavlja je „Od vajak je tu“, a govori o djetinjstvu („Aš nikad ni sad“, „Moja škola“, „Da van rečen“, „Kumpanija nikad

ni sad“, „Ostala je pusta kuća“, „Murva“, „Kažunić“, „Besida za mojega nona“, „Horti“). Treće poglavlje „...i pogledan kroz vokno“ pejzažne je tematike („Kolori“, „Stari odrna“, „Arija oko nas“, „Ričina“, „Kroz leto vas peljen“, „Pramaliće“, „Proliće prihaja“, „Rožice“, „Sunce“, „More“, „Lito“, „Poli muore“, „Moj lipi školj“, „Sprema se nevera“, „Forši“, „Jesen“, „Magla“, „Daž“, „Jesen je prišla“, „Duga“). Tradicijske tematika nalazi se u četvrtom poglavlju „I meni dosadno ni“ („Žvejarin“, „Pensir“, „Svi me čekaju...“, „Dica“, „Balinjerada“, „Bičikleta“, „Moda“, „Fameja“, „Moje leto“, „Moj nono“, „Tartuf i brek“, „Ča di slaje zvoni?“). U petom poglavlju pod naslovom „Lipotu tvoju gledan“ proteže se ljubavna tematika („Lipotu tvoju gledan“, „Ča je to ljubaf“, „Dišperna jubav“, „Samo ti i ja“, „Jubav“, „Jubav mora“). Zadnje poglavlje „Manje-više“ ima raznoliku tematiku („Ne znan“, „Smih“, „Vrime pasiva“, „Boška“, „Mlad zusta“, „Vetric“, „Život“, „Grij“, „Kapelica“, „Naslišaj...“, „Manje-više“).

Jedna od pjesama usmjerena na zavičajnu riječ je pjesma „Beside“ što ju je napisala Daria Lovaković učenica trećeg razreda osnovne škole iz Rovinja:

*„Tu su i u tugi i u srići
u smihu teple riči.
Beside ko kažuni,
beside ko portuni.
Od srca teple i blage
čuvamo beside drage.
Kamo god ljudi gredu
u srcu nose domaću besedu.“* (Lovaković, 2019).

Pjesma je napisana u jednoj strofi u osam vezanih stihova s parnom rimom. Autorica koristi stilsku figuru usporedbe i pridodaje razne epitete, a korištene su i auditivne, taktilne i vizualne pjesničke slike pri opisivanju riječi.

4.5.18. Prikaz knjige „Kako ča zvoni va Žminje 2022.“

Zbirka pjesama „Kako ča zvoni va Žminje 2022.“ sadrži 78 pjesama što ih je napisalo 67 mladih autora koji su se prijavili s područja Istre (Žminj, Pazin, Divšići, Marčana, Krnica, Čepić, Labin, Poreč, Pula), Primorja (Opatija, Brešće, Čavle,

Kraljevica, Viškovo, Rijeka, Crikvenica) i Dalmacije (Kaštel Novi). Navedena zbirka je podijeljena u 12 tematskih poglavlja („Lipi moj kraj“, „Lipa domaća beseda u verše spletena“, „Što to bješe ljubav...“, „Kolori i udori ud štajoni“, „Spod neba“, „Rikordi i užance“, „Čovik i deštini“, „Bez trpljenja ni življenja“, „Lipota života“, „Nono, dobri moj nono...“, „...i njiženemu dosano ni...“ i „Da se nebo na zemlju torna“) koje su uglavnom posvećene rodnom kraju („Istra“, „Moj Kršan“, „Vojenoj Grominišćini“,...), ljepoti prirode („Moja jesen“, „Rožice“, „Čerešnja“,...), Jadranskoga mora („More“,...), neke pjesme su posvećene kozama koje predstavljaju simbol Istre, a u nekima se iskazuje tuga za djelićem zavičaja koji je ljudima mnogo značio („Koza“,...). Također, u zbirci pjesama su navedene i one koje su posvećene kućnim ljubimcima gdje se prikazuje neraskidiva ljubav između čovjeka i životinje („Moj mačak“, „Mići brečići“, „Sneg i mačak“,...). U zbirci nalaze se i pjesme koje govore o svakodnevnim događajima u životu djece („Život“, „Neću reć...“, „Pastoli“, „Kamik“,...) te su u posljednjoj cjelini zbirke pjesama nalaze religiozne pjesme u kojima se promišlja o korizmi, Isusovoj mucu te o čovjekovim grijesima („Vazan“,...). Ujedno je cijelo poglavlje posvećeno djedovima i bakama koji su imali veliku ulogu u životu unuka („Moj ded frajer“, „Moj ninić i nona“, „Moja nona“,...).

Autori navedenih djela pohađali su dvadeset i dvije osnovne škole i tri srednje škole. Istakli su se autori šestih razreda sa sedamnaest djela, a u srednjoj školi učenici drugog razreda sa sedam djela. Učenici iz prvog razreda osnovne škole te trećeg i četvrtog razreda srednje škole nemaju niti jedno djelo objavljeno u publikaciji iz 2022. godine.

Zbirka „Kako ča zvoni va Žminje 2022.“ je bogata na jezičnoj razini zbog toga što sadrži pjesme koje su ispjevane na četiri čakavska dijalekta te na mnogim mjesnim govorima. Neke pjesme su pisane na labinskoj čakavici i na žminjskoj čakavici, a navedeno je dobilo Status zaštićenoga nematerijalnoga kulturnog dobra Republike Hrvatske. Zbirka pjesama ima višestruku vrijednost kako na sadržajnoj tako i na jezičnoj razini.

Učenici su dijela pisali potaknuti predmetima i pojavama iz svoje okoline (događanjima, djetinjstvom, obitelji,...) pa je tako i Jan Bilen u djelu „Kolčina“ opisao kakvu situaciju ima kod kuće kada u školi dobije jedan:

*„Čera san va škole bil,
kolčinu dobil.*

*Kad san doma prišal,
va kamaru zajno pasal.
Od oca san pobigal.*

*Mat se za vlasi ćapala,
ka munjena na me zijala.
Se je to ćul otac
i zajno va boćariju pobegal.*“ (Bilen, 2022).

Autor je pohađao osnovnu školu u Opatiji. Djelo je napisano u tri strofe (dvostih – trostih – četverostih). Stihovi su povezani parnom rimom izuzev dva zadnja stiha koja nisu u rimi. Koristi se je vizualnim i auditivnim pjesničkim slikama prilikom opisivanja događaja u pjesmi.

4.5.19. Prikaz knjige „Kako ća zvoni va Žminje 2023.“

Na natjećaj je pristiglo devedeset pjesama, od tih pjesama šezdeset je izabrano za zbirku pjesama. Među odabranim pjesama je zastupljeno svih pet istarskih dijalekata. Dijela dolaze iz ćetrnaest osnovnih škola i tri srednje škole koje se nalaze u Istri (Žminj, Pazin, Krnica, Poreć), Primorju (Brešća, Lovran, Hreljin, Ćavle, Kraljevica i Opatija) te iz Dalmacije samo Kaštel Novi. Najveći odaziv je bio od ućenika petih razreda s objavljenih petnaest djela, a za njima ućenici trećih i šestih razreda koji su objavili po jedanaestero djela. Objavljeno je devet pjesma ućenika koji su pohađali srednju školu. Iz prvog razreda osnovne škole nije objavljeno niti jedno djelo.

Publikacija sadrži ćetrnaest poglavlja, a to su: „Lipi kraj moj“, „Naš ća, kaj i što“, „Što to bješe ljubav“, „Kolori i udori ud štajoni“, „Spod neba“, „Rikordi i užance“, „Pensiri“, „Kamo gre ti svit?“, „Nono, dobri moj nono“, „Kvadri prijateljstva“, „Ća bimo stili bit?“, „Bokoni lipote“, „Pikuleće“ i „...i njenemu dosadno ni...“. Pjesme u poglavlju „Lipi kraju moj“ govore o rodnom kraju autor, a nazivaju se: „Moja Istra“, „Istra“, „Koku je tu u Istri“, „Naš kraj“, „Volosko“, „Kanta istarske makine“, „Istra – moj najdraži zavićaj“, „U mojen kraju“, „Maslina“, „Moje blago“, „Moja hiža“, „Pinjata va zlatu“, „Dub“ i „Orih“. Poglavlje „Naš ća, kaj i što“ sadrži jednu pjesmu pod nazivom „Jezik“, a govori

o višeznačju same riječi "jezik". „Što to bješe ljubav“ poglavlje je s ljubavnom tematikom, a pjesme koje sadrži su: „Prva ljubav“ i „I opet mi...“. U poglavlju „Kolori i udori ud štajona“ autori govore o zimi, a pjesme se nazivaju: „Zima“, „Prvi sneg“, „Čovik od sniga“ i „Rožice“. Tematika vezana uz meteorološke promjene nalazi se u poglavlju „Spod neba“, a pjesme su: „Daž“, „Kabel dažja s neba“, „Nuoć“ i „Svemir“. „Rikordi i užance“ je poglavlje koje govori o običajima i tradiciji, a pjesme su: „Mačkari“, „Jena pusna pjesma“, „Moj zvončar“, „Zvončari“ i „Moj Božić“. Poglavlje „Pensiri“ govori o svakodnevnim brigama iz okruženja i to u pjesmama: „Pensiri“, „Mački Koko“ i „Foška“. U poglavlju „Kamo gre ti svit?“ nalazi se samo jedna pjesma „Žaj mi je“ koja govori o morskim školjkama. „Nono, dobri moj nono“ je poglavlje koje govori o precima autora odnosno "nonama" i "nonetima" kroz pjesme „Moji noneti“, „Moj dide“, „Moja nona“, „Nona Marija“ i „Mala nona“. U poglavlju „Kvadri prijateljstva“ nalaze se dvije pjesme „Kvadri prijateljstva“ i „Moj pretelo“ koje govore o prijateljstvu. Poglavlje koje govori o budućnosti autora i što bi oni htjeli biti je „Ča bimo stili bit?“, a pjesme se nazivaju: „Stija bin bit...“, „Da san tić“, „Ku me pitate“, „Stila bin bit“ i „Ča bin stija bit?". Pejzažne tematike je poglavlje „Bokuni lipote“, a nazivaju se: „Va vrte moje none“, „Babin vrtal“ i „Tičić i rožica“. U poglavlju „Pikulece“ kroz tri pjesme „Bičve“, „Moje sokne“ i „Šetokalac“ autori govore o odjevnim predmetima. U posljednjem poglavlju „...i nijenemu dosadno ni...“ autori govore o svojoj svakodnevnici i okruženju, a pjesme se nazivaju: „Deca na podzime“, „Dica i škola“, „Tić“, „Moja bičikleta“, „Moj brek“ i „Ma, jidi, dite, jidi“.

Tradicija je ono na što se učenici, autori, baziraju kod pisanja svojih djela, a tako im je karneval jedno posebno razdoblje u godini. Njemu je učenica Elena Vitulić posvetila svoju pjesmu „Mačkari“ u kojoj je opisala kako je uzbuđena zbog karnevala:

„Mačkari su jutre.

Ja peran da će bit lipo

ko i svako leto.

I sigurno će svi

is sela dojt.

Ma ku i ne dojdu,

sejno ću se veselit

i z mačkaranon kumpanijon se zabavit.“ (Vitulić, 2023).

Djelo je napisala u dvije strofe. Stihovi su slobodni jer nemaju rime osim na kraju zadnja dva stiha. Autorica je htjela prenijeti svoje uzbuđenje vezano uz karneval pomoću svog razmišljanja kako će njoj to sutra biti.

5. 50 GODINA ČAKAVSKOG SABORA (prikaz knjige: ČEREŠNJIN CVIET)

Knjiga *Čerešnjin cviet* prikazuje zlatne čakavčiče. U navedenoj knjizi su prikazane izabrane pjesme koje su nagrađivane, odnosno najuspješnije pjesme koje su dobile nagradu Zlatno pero, a ako se te pjesme nisu mogle objaviti, tada bi se pronalazile zamjenske pjesme. Nastojalo se izabrati najbolje od pjesama koje su objavljivane tijekom pedeset godina, a koliko je natječaja za stvaralaštvo na čakavskom narječju trajalo. Jedan dio knjige je posvećen utemeljitelju Čakavskoga sabora Zvani Črnji (Katedra Čakavskog sabora Žminj, 2019). U knjizi je osmišljena i lenta vremena koja prikazuje da su se dogodile važne stvari za vrijeme obilježavanja Sabora čakavskoga pjesništva.

Zvane Črnja, istaknuti književnik i kulturni radnik, proveo je djetinjstvo na selu, gdje je bio pod dubokim utjecajem života i rada težaka. Ta iskustva, nenametljivo prisutna u njegovoj svakodnevnici, oblikovala su njegovu svijest i trajno se utisnula u njegovu memoriju, postajući ključnim izvorom njegove buduće poetske inspiracije. Težačka i bezjačka kultura predstavljale su temeljne predloške njegove stvaralačke vizije, što je bilo evidentno kroz cijeli njegov književni opus. Črnja je pokazivao izniman interes za dijalektalnu književnost i afirmaciju zavičajnog nasljeđa, što ga je vodilo u istraživanje i propitivanje različitih intrigantnih životnih situacija te univerzalnih tema. Njegova posvećenost očuvanju i promicanju čakavskog narječja kulminirala je utemeljenjem Čakavskog sabora, čime je dao nemjerljiv doprinos kulturnom životu Istre. Kao osnivač Čakavskog sabora, bio je pionir u promociji čakavske kulturne baštine, čime je postavio temelje za buduće generacije istraživača i književnika. Njegova svestranost i nekonvencionalnost često su ga stavljale u središte kulturnih rasprava, čineći ga jednom od najistaknutijih i najkontroverznijih osobnosti Istre XX. stoljeća. Bitno je spomenuti kako je 2016. godine, dobio povelju zahvalnosti od Predsjednice Republike Hrvatske, što je dodatno potvrdilo njegovu važnost i trajni utjecaj na hrvatsku kulturu. Njegov rad i nasljeđe i danas inspiriraju nove generacije pisaca i kulturnih djelatnika.

5.1. Lenta vremena sabora čakavskog pjesništva od 1969. – 2019. godine

Lenta vremena Sabora čakavskog pjesništva koja je prikazana u crticama od 1969. – 2019. godine, ističe važne događaje koji su se dogodili za vrijeme obilježavanja Sabora čakavskoga pjesništva:

- 1968. godine održan je prvi sastanak inicijativnog odbora.
- Dana 8. lipnja 1969. godine u Žminju je utemeljen Sabor čakavskog pjesništva. Tadašnje mjesto okupljanja bilo je u Osnovnoj školi Žminj, koja je predstavljala domaćina Sabora.
- U rujnu 1969. godine održan je trodnevni skup kojim počinje povijest Sabora čakavskog pjesništva u Žminju.
- Godine 1969., 1970. i 1971. organiziraju se znanstveni skupovi o čakavskom dijalektu. Skupovi su najprije održavani u Žminju, a kasnije u Rovinju te na otoku Katarini.
- Nakon prvog Sabora čakavskog pjesništva, dana 2. ožujka 1970. godine osnovan je Čakavski sabor, odnosno navedeno predstavlja udruhu u kulturi s organizacijskom formom djelovanja koja predstavlja svojevrsno udruženje katedra. Uz Katedru Čakavskog sabora u Žminju, otvaraju se katedre i u gradovima Pazinu, Labinu, Buzetu, Poreču i drugim mjestima.
- U lipnju 1971. godine održana je velika priredba „Praznik našega zajika“ na pozornici Zad kaštela.
- Od 1972. godine u časopisu „Modra lasta“ raspisuje se natječaj „Di ča slaje zvoni“ na kojem se javljaju mladi, amateri, pjesnici i recitatori. Od tog vremena manifestacija se posvećuje djeci osnovnih škola koja pišu i recitiraju pjesme na čakavskom narječju. Tako Sabor čakavskog pjesništva postaje dječji praznik, odnosno praznik čakavske riječi, glazbe, plesa i čakavčića.
- Godine 1974. nastala je biblioteka Čakavčići, odnosno zbirke pjesama sa Sabora čakavskog pjesništva. Autori pjesama u zbirkama su djeca. Prva zbirka pjesama izašla je 1974. godine i bila je prva zbirka tog tipa u povijesti čakavskog stiha.
- Te godine održan je i znanstveni skup pod nazivom „Zavičajna književnost u nastavi“.
- Od 1974. godine nagrada Zlatno pero dodjeljuje se učeniku ili učenicima za najbolje napisane stihove.

- Sedamdesetih godina u suradnji s „Modrom lastom“ organiziraju se ČA i KAJ susreti. Učenici i mentori iz Zlatara i iz Žminja uzajamno se posjećuju, povezujući područja njegovanja pjesništva na dijalektu.
- Godine 1986. izlazi knjižica „Di ča slaje zvoni“ s uglazbljenim dječjim stihovima.
- Svih navedenih godina Žminj je bio domaćin mnogim gostima, i sklapala su se pritom prijateljstva koja još uvijek traju.
- Tijekom godina otvaraju se mnoge katedre. Tako, na primjer, uz Katedru Čakavskog sabora Žminj u današnje vrijeme postoje i druge katedre, npr. Buzet, Cres – Lošinj i druge.
- Sustavno se njeguje i valorizira dijalekt i folklor. Učenici osnovnih škola pod vodstvom svojih mentora uključuju se u priredbu Sabora čakavskog pjesništva, obogaćujući program svojim plesom, sviranjem, pjevanjem i recitiranjem.
- Godine 1995. nastavlja se suradnja s „Modrom lastom“ i ČA i KAJ prijateljstvo sa Zlatarom prerasta u ČA-KAJ-ŠTO susrete te se djeca iz Cernika u Slavoniji druže s Čakavčićima, a Čakavčići odlaze u Cernik i u Zlatar.
- Katedra Čakavskog sabora Žminj izdavač je mnogih zbirki pjesama i eseja.
- Godine 1999. otvorena je Čakavska kuća koja predstavlja sjedište Čakavskog sabora i čakavske kulture u Istri.
- Godine 2003. biblioteka mijenja naziv Čakavčići u „Kako ča zvoni va Žminje“, a navedeni naziv koristi se i u današnje vrijeme.
- Od 2006. do 2007. održani su znanstveni skupovi, na temelju kojih su nastali Libri Žminjski, koji su izašli 2008. godine.
- Svake godine zasjedale su komisije uglednih pjesnika i učitelja s ciljem da se od mnoštva prijavljenih odaberu najbolje pjesme.
- Godine 2019. obilježena je 50. obljetnica Sabora čakavskog pjesništva.

5.2. Pedeset godina Sabora čakavskog pjesništva u Žminju

Godine 2019. je obilježeno pedeset godina postojanja Sabora čakavskoga pjesništva u Žminju i osnivanja Čakavskoga sabora. U navedenom se njegovalo i očuvalo čakavsko narječje. Narječje je skup dijalekata, koji predstavlja živ i organski govor. U sustavu hrvatskoga jezika postoje tri narječja, a ona su slijedeća: štokavsko narječje, kajkavsko narječje i čakavsko narječje koje je najrasprostranjenije narječje u

Istri. Čakavski idiom osim što je organski idiom je utkan i u staroslavenski jezik hrvatske redakcije kojim je pisana Bašćanska ploča. Navedeni jezik je bio književni jezik hrvatske renesansne kulture i književnosti (Marko Marulić, Petar Zoranić i drugi), a i dijalektalna književnost od 19. Stoljeća pa sve do današnjeg vremena je bogata (kod npr. Vladimira Nazora, Zvane Črnje i drugih).

U današnje vrijeme čakavsko narječje i čakavština su rasprostranjeni i obuhvaćaju veliki prostor Hrvatske, obuhvaćaju: jugozapadnu Istru, dio Like, područje oko Ogulina i njegove okolice, dio Gorskog kotara i Žumberak, obalni dio Dalmacije i nekoliko dalmatinskih otoka te zapadni dio Pelješca. Čakavci se mogu naći i u državama izvan Hrvatske, u Austriji, Mađarskoj, Slovačkoj i u Sloveniji (Katedra Čakavskog sabora Žminj, 2019). Čakavsko narječje se dijeli na šest dijalekata: buzetski ili gornjomiranski dijalekt, istarski jugozapadni, sjevernočakavski dijalekt, srednjočakavski dijalekt, južnočakavski dijalekt te lastovski dijalekt. Glavni kriteriji za klasifikaciju podjele čakavskog narječja koje se dijeli na šest dijalekata su sljedeći: refleks praslavenskoga jata, suglasnički kriterij (ščakavizam, štakavizam) i prozodija.

U današnje vrijeme u Istri se upotrebljavaju od šest dijalekata svi osim lastovskoga dijalekta. Zahvaljujući živom govoru i njegovanju čakavskoga izričaja u literarnom stvaranju od najmlađeg uzrasta sve do uvažениh pjesničkih imena, dijalekti s prostora Žminjštine su veoma živi. Na području Općine Žminj u današnje vrijeme žive dva dijalekta: sjevernočakavski ili ekavskočakavski dijalekt i srednjočakavski ili ikavsko-ekavski dijalekt. Žminjski dijalekt je 2008. godine nagrađen velikim priznanjem – nematerijalnim kulturnim dobrom RH. Nositelj dobra je dužan provoditi mjere kako bi ga i očuvao. Najbolja metoda kako bi se dijalekt zaštitio je „izričaj kojim se govornici aktivno služe i time ga čuvaju.“

Obilježavanjem pedeset godina Čakavskog sabora izdane su sve pjesme koje su nagrađene sa nagradom Zlatno pero. Nagrađene nagradom Zlatno pero su pjesme objavljivane u vremenskom razdoblju od 1969. do 2019. godine su sljedeće: „Istrijanska hiža“, „Bačvi“, „Olić“, „Žminjski turan“, „Peteh“, „Koza“, „Pus“, „Zvizda“, „Mi se je sanjalo“, „Draguč“, „Ognjišće“, „Bonaca“, „Stare škali“, „Babin pas“, „Lantern“, „Učka spi!“, „U rano jutro“, „Moje misto“, „Lahko je reć“, „Jutro, vrime od jamatve, brnistra“, „Čuješ, Drago, kako Javorka diši“, „U spomen Istarskom volu“, „Zvonik“, „Stara trišnja“, „Proloić“, „Ko su to Vlaji?“, „Zagledana u more“, „Magla“, „Mirakul lita“, „Bodulski težak“, „Stara kuća“, „Barka“, „Moja baba“, „Deštin“, „Lencuni lete“, „Čakavski notturno“, „Fumari“, „Vidalice“, „Rišpet“, „Rakam“, „Magla“, „Srića sa“, „Špiegalj“,

„Povidaju zidi“, „Kualjski vitar“, „Koluri“, „Da san dub“, „Gruda“, „Prvo i sad“, „Pa je snieh“ i „Grij“.

Publikacija se sastoji od pet poglavlja, a to su „Pjesme“ koje sadrži gore navedene pjesme, „Zvane Črnja“ u kojem uredništvo piše o njemu, „Retrospektiva“ poglavlje u kojem se nalazi lenta vremena, „Razgovori i sjećanja“ poglavlje u kojem su Vilma Unukić, Milica Kranjčić, Anđelo Pucić, Tomislav Milohanić, Tomislav Najev, Cvjetana Miletić, Miranda Damijanić Roce, Slavko Krajcar, Vanja Aranza i Željka Horvat-Vukelja pisali o Saboru čakavskog pjesništva, posljednje poglavlje „Dijalekt – jezik srca“ u kojem se govori o čakavskom narječju. Ovo izdanje publikacije osmišljeno je da bude uspomena na 50 godina održavanja Sabora čakavskog pjesništva te da osnivači i članovi podjele svoje uspomene i sjećanja koja gaje prema istome.

6. ZAKLJUČAK

Čakavski sabor predstavlja osnovan svestrani i duboko zasnovani kulturni projekt. Navedeni projekt je nastojao da ukaže na potrebu vrednovanja doprinosa kojeg je Istra dala hrvatskoj kulturi te je nastojao i da pokaže povijesni kontinuitet visoke kulture i civilizacijske razine te humanističku konstantu istarskoga pučkog elementa. Tijekom svih godina postojanja Sabora čakavskoga pjesništva u Žminju i osnivanja Čakavskoga sabora njegovano je i očuvalo se čakavsko narječje.

Godine 2008., žminjski dijalekt je dobio veliko priznanje – priznanje nematerijalnog kulturnog dobra RH. Za navedeno kulturno dobro je određen sustav mjera zaštite. Nositelj tog dobra je dužan provoditi mjere radi njegova očuvanja. Najbolja mjera zaštite svakoga dijalekta, pa tako i Žminjskoga je živ izričaj kojim se govornici aktivno služe i time ga čuvaju. Stoga se može zaključiti da je veoma važno očuvanje i vrednovanje visoke hrvatske kulture, osobitosti i narječja hrvatskog jezika te tradicionalnih elemenata.

Radom se željelo objediniti aktivnosti Čakavskog sabora koje su usmjerene na očuvanje i promicanje čakavštine. Čakavski sabor motivira djecu da aktivno koriste dijalekt u svakodnevnom životu i stvaralaštvu. Kroz kulturnu manifestaciju Sabora čakavskog pjesništva u Žminju potiču mlade na stvaranje literarnih tekstova na čakavštini, čime se ujedno osigurava kontinuitet i prenošenje bogate jezične baštine na nove generacije. Svojim aktivnostima ne štite i promiču čakavski dijalekt, već jačaju identitet i kulturnu povezanost s lokalnom zajednicom. Čakavski sabor osigurava da čakavština ostane živi jezik koji je ukorijenjen u svakodnevici i kulturnu izražaj mladih.

LITERATURA

Bajčić, S. (2019). Bodulski težak. Antologijska zbirka čakavčiča 1969. – 2019. Čerešnjin cviet. Žminj: Katedra Čakavskog sabora Žminj, str. 51.

Baričević, S. (1993). Lumbrija. U: Josip Bratulić, Ruožice Besied. Čakavčiči, 1972-1992. Izbor dječjih čakavskih pjesama s natječaja Sabora čakavskog pjesništva iz Žminja i „Modre laste“ iz Zagreba. Žminj: Katedra Čakavskog sabora, str. 110.

Barišić, I. (1998). I ošćenica ima dušo. I ošćenica ima dušo. Čakavčiči pieti, peta knjiga čakavčiča. Izbor dječjih čakavskih pjesama s natječaja Sabora čakavskog pjesništva iz Žminja i Modre laste iz Zagreba 1993–1997. Žminj: Katedra Čakavskog sabora Žminj, str. 37.

Batel, I. (2002). Notturmo. U: Kako ča zvoni va Žminje 2002. Izbor učeničkih radova s natječaja: „Di ča slaje zvoni“ Sabora čakavskog pjesništva Žminj i Modre laste iz Zagreba odabranih za nastup u Žminju 2002. Zagreb: Školska knjiga, str. 54.

Belas, S. (2009). Skalinada. U: Kako ča zvoni va Žminje 2009. Izbor učeničkih radova s natječaja: „Di ča slaje zvoni“ Sabora čakavskog pjesništva Žminj i Modre laste iz Zagreba odabranih za nastup u Žminju 2009. Žminj: Katedra Čakavskog sabora Žminj, str. 47.

Beletić, T. (2004). Katriga. U: Kako ča zvoni va Žminje 2004. Izbor učeničkih radova s natječaja: „Di ča slaje zvoni“ Sabora čakavskog pjesništva Žminj i Modre laste iz Zagreba odabranih za nastup u Žminju 2004. Žminj: Katedra Čakavskog sabora Žminj, str. 47.

Benčić, M. (2008). Šparuge. U: Kako ča zvoni va Žminje 2008. Izbor učeničkih radova s natječaja: „Di ča slaje zvoni“ Sabora čakavskog pjesništva Žminj i Modre laste iz Zagreba odabranih za nastup u Žminju 2008. Žminj: Katedra Čakavskog sabora Žminj, str. 55.

Beroš, D. (1987). Palme. U: Čakavčići četrti. Četvrta knjiga čakavčića. Izbor dječjih čakavskih pjesama s natječaja Sabora čakavskog pjesništva iz Žminja i Modre laste iz Zagreba 1983 – 1986. Žminj: Katedra Čakavskog sabora Žminj, str. 8.

Catela, D. (2012). Babin pas. U: Kako ča zvoni va Žminje 2012. Izbor učeničkih radova s natječaja: „Di ča slaje zvoni“ Sabora čakavskog pjesništva Žminj i Modre laste iz Zagreba odabranih za nastup u Žminju 2012. Žminj: Katedra Čakavskog sabora Žminj, str. 64.

Cetina, M. (2016). Kosidba. U: Kako ča zvoni va Žminje 2016. Izbor učeničkih radova pristiglih na natječaj „Di ča slaje zvoni“. Zagreb: Školska knjiga, str. 53.

Ciciliani, M. (2019). Bonaca. U: Antologijska zbirka čakavčića 1969. – 2019. Čerešnjin cviet. Žminj: Katedra Čakavskog sabora Žminj, str. 31.

Čakavski sabor (n.d.) Katedre. [Online] Dostupno na:
<https://cakavskisabor.hr/katedre/> [Pristupljeno: 10. listopada 2023.]

Čakavski sabor (n.d.) Mediteranski kiparski simpozij. [Online] Dostupno na:
<https://cakavskisabor.hr/kapitalni-projekti/mediteranski-kiparski-simpozij/>
[Pristupljeno: 10. listopada 2023.]

Črnja, Z. (1974). Čakavčići. Izbor dječjih čakavskih pjesama s natječaja Čakavskog sabora 1972. i 1973. godine. Žminj: Čakavski sabor.

Damijanić, V. (2019). Magla. U: Antologijska zbirka čakavčića 1969. – 2019. Čerešnjin cviet. Žminj: Katedra Čakavskog sabora Žminj, str. 64.

Dobrinčić, I. (1983). Jubav. U: Mladi glasi; Treća knjiga čakavčića. Izbor dječjih čakavskih pjesama s natječaja Sabora čakavskog pjesništva iz Žminja i Modre laste iz Zagreba 1979 – 1982. Žminj: Katedra Čakavskog sabora Žminj, str. 8.

Duda, D. (1993). Moderno selo. U: Josip Bratulić, Ruožice besied, čakavčići 1972-1992. Žminj: Katedra čakavskog sabora Žminj, str. 23.

Dušić, E. (1993). Zemja. U: Josip Bratulić, Ruožice besied, čakavčići 1972-1992. Žminj: Katedra čakavskog sabora Žminj, str. 39.

Filipi, P. (2004). Suton. U: Kako ča zvoni va Žminje 2004. Izbor učeničkih radova s natječaja: „Di ča slaje zvoni“ Sabora čakavskog pjesništva Žminj i Modre laste iz Zagreba odabranih za nastup u Žminju 2004. Žminj: Katedra Čakavskog sabora Žminj, str. 60.

Grljušić, M. (2006). Stine. U: Kako ča zvoni va Žminje 2006. Izbor učeničkih radova s natječaja: „Di ča slaje zvoni“ Sabora čakavskog pjesništva Žminj i Modre laste iz Zagreba odabranih za nastup u Žminju 2006. Žminj: Katedra Čakavskog sabora Žminj, str. 78.

Grbac, F. (1979). More. U: Novi čakavčići 1979. Izbor dječjih čakavskih pjesama s natječaja Sabora čakavskog pjesništva iz Žminja i Modre laste iz Zagreba 1974–1978. Žminj: Katedra Čakavskog sabora Žminj, str. 53.

Hebrang Grgić, I. (2018). „Znanstvene i stručne publikacije Hrvatskoga knjižničarskog društva: čitateljski interesi i navike.“ *Vjesnik bibliotekara Hrvatske*, 61(2), 29-46. Dostupno na: <https://doi.org/10.30754/vbh.61.2.676> [Pristupljeno: 1. kolovoza 2024.]

Hrelja, D. (1998). Tovari. U: I ošćenica ima dušo. Čakavčići pieti, peta knjiga čakavčića. Izbor dječjih čakavskih pjesama s natječaja Sabora čakavskog pjesništva iz Žminja i Modre laste iz Zagreba 1993–1997. Žminj: Katedra Čakavskog sabora Žminj, str. 12.

Hrvatinić, R. (2010). Jesen. U: Kako ča zvoni va Žminje 2010. Izbor učeničkih radova s natječaja: „Di ča slaje zvoni“ Sabora čakavskog pjesništva Žminj i Modre laste iz Zagreba odabranih za nastup u Žminju 2010. Žminj: Katedra Čakavskog sabora Žminj, str. 51.

Ivanović, Z. (1996). Metodologija izrade znanstvenog i stručnog djela. Opatija: Sveučilište u Rijeci, Hotelijerski fakultet.

Jakus, J. (2002). Mašlina. U: Kako ča zvoni va Žminje 2002. Izbor učeničkih radova s natječaja: „Di ča slaje zvoni“ Sabora čakavskog pjesništva Žminj i Modre laste iz Zagreba odabranih za nastup u Žminju 2002. Žminj: Katedra Čakavskog sabora Žminj, str. 45.

Katedra Čakavskog sabora Žminj. (1979). Novi čakavčići 1979. Izbor dječjih čakavskih pjesama s natječaja Sabora čakavskog pjesništva iz Žminja i Modre laste iz Zagreba 1974 – 1978. Žminj: Katedra Čakavskog sabora Žminj, str. 92-94.

Katedra Čakavskog sabora Žminj. (1983). Mladi glasi; Treća knjiga čakavčića. Izbor dječjih čakavskih pjesama s natječaja Sabora čakavskog pjesništva iz Žminja i Modre laste iz Zagreba 1979 – 1982. Žminj: Katedra Čakavskog sabora Žminj.

Katedra Čakavskog sabora. (1993). Ruožice Besied, Čakavčići, 1972-1992. Izbor dječjih čakavskih pjesama s natječaja Sabora čakavskog pjesništva iz Žminja i „Modre laste“ iz Zagreba. Žminj: Katedra Čakavskog sabora.

Katedra Čakavskog sabora Žminj. (2012). Kako ča zvoni va Žminje 2012. Izbor učeničkih radova s natječaja: „Di ča slaje zvoni“ Sabora čakavskog pjesništva Žminj i Modre laste iz Zagreba odabranih za nastup u Žminju 2012. Žminj: Katedra Čakavskog sabora Žminj, str. 5.

Katedra Čakavskog sabora Žminj. (2013). Kako ča zvoni va Žminje 2013. Izbor učeničkih radova s natječaja: „Di ča slaje zvoni“ Sabora čakavskog pjesništva Žminj i Modre laste iz Zagreba odabranih za nastup u Žminju 2013. Žminj: Katedra Čakavskog sabora Žminj.

Katedra Čakavskog sabora Žminj. (2015). Kako ča zvoni va Žminje 2015. Izbor učeničkih radova s natječaja: „Di ča slaje zvoni“ Sabora čakavskog pjesništva Žminj odabranih za nastup u Žminju 2015. Žminj: Katedra Čakavskog sabora Žminj.

Katedra Čakavskog sabora Žminj. (2016). Kako ča zvoni va Žminje 2016. Izbor učeničkih radova pristiglih na natječaj „Di ča slaje zvoni“. Žminj: Katedra Čakavskog sabora Žminj.

Katedra Čakavskog sabora Žminj. (2022). Kako ča zvoni va Žminje 2022. Žminj: Katedra Čakavskog sabora Žminj, str. 5-7.

Katedra Čakavskog sabora Žminj. (2019). Antologijska zbirka čakavčića 1969. – 2019. Čerešnjin cviet. Žminj: Katedra Čakavskog sabora Žminj, str. 10-11.

Katedra Čakavskog sabora Žminj. (2022). Kako ča zvoni va Žminje 2022. Žminj: Katedra Čakavskog sabora Žminj, str. 5-7.

Kljun, A. (2018). Bunar. U: Kako ča zvoni va Žminje 2018. Izbor učeničkih radova pristiglih na natječaj „Di ča slaje zvoni“. Žminj: Katedra Čakavskog sabora Žminj, str. 5.

Kolarić, A., & Stričević, I. (2022). Odabiranje izvora informacija potrebnih u svakodnevnim životnim situacijama. *Vjesnik bibliotekara Hrvatske*, 65(1), 153-176. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/278547> [Pristupljeno: 1. kolovoza 2024.]

Križanac, S. (2019). Špiegalj. U: Antologijska zbirka čakavčića 1969. – 2019. Čerešnjin cviet. Žminj: Katedra Čakavskog sabora Žminj, str. 66.

Lajić, A. (1998). Val. U: I ošćenica ima dušo. Čakavčići pieti, peta knjiga čakavčića. Izbor dječjih čakavskih pjesama s natječaja Sabora čakavskog pjesništva iz Žminja i Modre laste iz Zagreba 1993 – 1997. Žminj: Katedra Čakavskog sabora Žminj, str. 65.

Lovaković, D. (2019). Beside. U: Kako ča zvoni va Žminje 2019. Izbor učeničkih radova pristiglih na natječaj „Di ča slaje zvoni“. Žminj: Katedra Čakavskog sabora Žminj, str. 5.

Luciani, D. (1987). Pensier. U: Čakavčići četrti. Četvrta knjiga čakavčića. Izbor dječjih čakavskih pjesama s natječaja Sabora čakavskog pjesništva iz Žminja i Modre laste iz Zagreba 1983 – 1986. Žminj: Katedra Čakavskog sabora Žminj, str. 76.

Lužina, J., Rakovac, M. i Šikličić, J. (2020). Čakavski sabor 1970. – 2020. Istra kroz stoljeća, kolo XIII. Posebno izdanje. Žminj – Pula: Čakavski sabor, Istarski ogranak društva hrvatskih književnika MMXX.

Macan, T. (2011). Moj Medulin. U: Kako ča zvoni va Žminje 2011. Izbor učeničkih radova s natječaja: „Di ča slaje zvoni“ Sabora čakavskog pjesništva Žminj i Modre laste iz Zagreba odabranih za nastup u Žminju 2011. Žminj: Katedra Čakavskog sabora Žminj, str. 41.

Malić, T. (2003). Boškarin. U: Kako ča zvoni va Žminje 2003. Izbor učeničkih radova s natječaja: „Di ča slaje zvoni“ Sabora čakavskog pjesništva Žminj i Modre laste iz Zagreba odabranih za nastup u Žminju 2003. Žminj: Katedra Čakavskog sabora Žminj, str. 51.

Maretić, M. (1974). Prahčić. U: Čakavčići. Izbor dječjih čakavskih pjesama s natječaja Čakavskog sabora 1972. i 1973. godine. Žminj: Čakavski sabor Žminj, str. 29.

Maretić, R. (1993). Stare škali. U: Josip Bratulić, Ruožice Besied. Čakavčići, 1972-1992. Izbor dječjih čakavskih pjesama s natječaja Sabora čakavskog pjesništva iz Žminja i „Modre laste“ iz Zagreba. Žminj: Katedra Čakavskog sabora, str. 15.

Maretić, R. (2019.) Stare škali. Antologijska zbirka čakavčića 1969. – 2019. Čerešnjin cviet. Žminj: Katedra Čakavskog sabora Žminj, str. 24.

Maretić, T. (2011). Zameteni puot čeka sunce. U: Kako ča zvoni va Žminje 2011. Izbor učeničkih radova s natječaja: „Di ča slaje zvoni“ Sabora čakavskog pjesništva Žminj i Modre laste iz Zagreba odabranih za nastup u Žminju 2011. Žminj: Katedra Čakavskog sabora Žminj, str. 77.

Marović, A. (1987.) Ribari. Čakavčići četrti. Četvrta knjiga čakavčića. Izbor dječjih čakavskih pjesama s natječaja Sabora čakavskog pjesništva iz Žminja i Modre laste iz Zagreba 1983 – 1986. Katedra Čakavskog sabora Žminj. Žminj: Katedra Čakavskog sabora Žminj.

Mates, I. (1987.) More. Čakavčići četrti. Četvrta knjiga čakavčića. Izbor dječjih čakavskih pjesama s natječaja Sabora čakavskog pjesništva iz Žminja i Modre laste iz Zagreba 1983 – 1986. Katedra Čakavskog sabora Žminj. Žminj: Katedra Čakavskog sabora Žminj, str. 43.

Matić, M. (1983.) Težak. Mladi glasi; Treća knjiga čakavčića. Izbor dječjih čakavskih pjesama s natječaja Sabora čakavskog pjesništva iz Žminja i Modre laste iz Zagreba 1979 – 1982. Katedra Čakavskog sabora Žminj. Žminj: Katedra Čakavskog sabora Žminj, str. 15.

Matić, M. (1983.) Šoldi. Mladi glasi; Treća knjiga čakavčića. Izbor dječjih čakavskih pjesama s natječaja Sabora čakavskog pjesništva iz Žminja i Modre laste iz Zagreba 1979 – 1982. Katedra Čakavskog sabora Žminj. Žminj: Katedra Čakavskog sabora Žminj, str. 44.

Matika, Z. (2019.) Žminjski turan. Antologijska zbirka čakavčića 1969. – 2019. Čerešnjin cviet. Žminj: Katedra Čakavskog sabora Žminj, str. 18.

Milovanović, M. (1979.) Pisanje, uređivanje i štampanje. Beograd: Tehnička knjiga.

Mokriš, S. (2010.) Novine i njihova uloga u društvenoj zajednici. Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek.

Orbanić, B. (1974.) Olič. Čakavčići. Izbor dječjih čakavskih pjesama s natječaja Čakavskog sabora 1972. i 1973. godine. Čakavski sabor Žminj, str. 10.

Orbanić, B. (2019.) Olič. Antologijska zbirka čakavčića 1969. – 2019. Čerešnjin cviet. Žminj: Katedra Čakavskog sabora Žminj, str. 17.

Ormuž, M. i Matijević, Ž. (1979.) Intelektualni rad, Metode i tehnike. Zagreb: Radničko sveučilište „Moša Pijade“, str. 27-37.

Paliska, S. (2017.) Ča je ljubav? Kako ča zvoni va Žminje 2017. Izbor učeničkih radova pristiglih na natječaj „Di ča slaje zvoni“. Žminj: Katedra Čakavskog sabora Žminj, Školska knjiga Zagreb, str. 38.

Paus, M. (2007.) Stara hiža. Kako ča zvoni va Žminje 2007. Izbor učeničkih radova s natječaja: „Di ča slaje zvoni“ Sabora čakavskog pjesništva Žminj i Modre laste iz Zagreba odabranih za nastup u Žminju 2007. Žminj: Katedra Čakavskog sabora Žminj, str. 79.

Pavić, H. (1980.) Znanstvene informacije. Zagreb: „Školska knjiga“, str. 22.

Pavković, D. (1993.) Tovar. U: Bratulić, J., Besied, R. (ur.) Čakavčiči, 1972-1992. Izbor dječjih čakavskih pjesama s natječaja Sabora čakavskog pjesništva iz Žminja i „Modre laste“ iz Zagreba. Katedra Čakavskog sabora. Žminj: Katedra Čakavskog sabora Žminj, str. 6.

Publikacija, (2013–2024.) Hrvatska enciklopedija, mrežno izdanje. Leksikografski zavod Miroslav Krleža. [Online] Dostupno na: <https://www.enciklopedija.hr/clanak/publikacija> [Pristupljeno: 2. kolovoza 2024.]

Pucić, I. (2019.) Gruda. Antologijska zbirka čakavčiča 1969. – 2019. Čerešnjin cviet. Žminj: Katedra Čakavskog sabora Žminj, str. 73.

Rabar, D. (1979.) Bičikleta. Novi čakavčiči 1979. Izbor dječjih čakavskih pjesama s natječaja Sabora čakavskog pjesništva iz Žminja i Modre laste iz Zagreba 1974 – 1978. Žminj: Katedra Čakavskog sabora Žminj, str. 62.

Radalj, M., Mikić, A., & Mlikota, M. (2020). Knjiga kao višeslojni oblik komunikacije. Mostar.

Rakela, M. (1998.) Škarpelin. I ošćenica ima dušo. Čakavčiči pieti, peta knjiga čakavčiča. Izbor dječjih čakavskih pjesama s natječaja Sabora čakavskog pjesništva iz Žminja i Modre laste iz Zagreba 1993 – 1997. Žminj: Katedra Čakavskog sabora Žminj, str. 27

Rakela, R. (1983.) *Jubav*. Mladi glasi; Treća knjiga čakavčiča. Izbor dječjih čakavskih pjesama s natječaja Sabora čakavskog pjesništva iz Žminja i Modre laste iz Zagreba 1979 – 1982. Žminj: Katedra Čakavskog sabora Žminj, str. 71.

Rakela, R. (1983.) *Krneval*. Mladi glasi; Treća knjiga čakavčiča. Izbor dječjih čakavskih pjesama s natječaja S

Rebernik, S. (1998.) Sunce. I ošćenica ima dušo. Čakavčići pieti, peta knjiga čakavčića. Izbor dječjih čakavskih pjesama s natječaja Sabora čakavskog pjesništva iz Žminja i Modre laste iz Zagreba 1993 – 1997. Katedra Čakavskog sabora Žminj, Žminj, str. 53.

Rudan, E. (1987.) Tvoja zemlja. Čakavčići četrti. Četvrta knjiga čakavčića. Izbor dječjih čakavskih pjesama s natječaja Sabora čakavskog pjesništva iz Žminja i Modre laste iz Zagreba 1983 – 1986. Katedra Čakavskog sabora Žminj, Žminj, str. 39.

Rudan, K. (2012.) Haiku. Kako ča zvoni va Žminje 2012. Izbor učeničkih radova s natječaja: „Di ča slaje zvoni“ Sabora čakavskog pjesništva Žminj i Modre laste iz Zagreba odabranih za nastup u Žminju 2012. Katedra Čakavskog sabora Žminj, Žminj, Školska knjiga Zagreb, str. 47.

Scropetta, K. (2013.) Vetar. Kako ča zvoni va Žminje 2013. Izbor učeničkih radova s natječaja: „Di ča slaje zvoni“ Sabora čakavskog pjesništva Žminj i Modre laste iz Zagreba odabranih za nastup u Žminju 2013. Katedra Čakavskog sabora Žminj, Žminj, str. 21.

Sinić, H. (2003.) Proliće. Kako ča zvoni va Žminje 2003. Izbor učeničkih radova s natječaja: „Di ča slaje zvoni“ Sabora čakavskog pjesništva Žminj i Modre laste iz Zagreba odabranih za nastup u Žminju 2003. Katedra Čakavskog sabora Žminj, Žminj, str. 59.

Subiotto, S. (1987.) Vino. Čakavčići četrti. Četvrta knjiga čakavčića. Izbor dječjih čakavskih pjesama s natječaja Sabora čakavskog pjesništva iz Žminja i Modre laste iz Zagreba 1983 – 1986. Katedra Čakavskog sabora Žminj, Žminj, str. 24.

Stojević, M. (2005.) Jesu li čakavski pjesnici poput američkih Indijanaca? Glas Istre. [Online] Dostupno na: <https://glasistre.hr/jesu-li-cakavski-pjesnici-poput-americkih-indijanaca> [Pristupljeno: 21. listopada 2023.]

Šegedin, M. (2007.) Moj ribar. Kako ča zvoni va Žminje 2007. Izbor učeničkih radova s natječaja: „Di ča slaje zvoni“ Sabora čakavskog pjesništva Žminj i Modre

laste iz Zagreba odabranih za nastup u Žminju 2007. Katedra Čakavskog sabora Žminj, Žminj, str. 49.

Škunca, M. (2008.) Mir. Kako ča zvoni va Žminje 2008. Izbor učeničkih radova s natječaja: „Di ča slaje zvoni“ Sabora čakavskog pjesništva Žminj i Modre laste iz Zagreba odabranih za nastup u Žminju 2008. Katedra Čakavskog sabora Žminj, Žminj, Školska knjiga Zagreb, str. 18.

Štrbac, R. (2013.) Pahuljica. Kako ča zvoni va Žminje 2013. Izbor učeničkih radova s natječaja: „Di ča slaje zvoni“ Sabora čakavskog pjesništva Žminj i Modre laste iz Zagreba odabranih za nastup u Žminju 2013. Katedra Čakavskog sabora Žminj, Žminj, str. 8.

Šugar, B. (2019.) Zvonik. Antologijska zbirka čakavčića 1969. – 2019. Čerešnjin cviet. Katedra Čakavskog sabora Žminj, Žminj, str. 43.

Tončinić, E. (1993.) Istrijanska beseda. ur: Josip Bratulić, Ruožice Besied. Čakavčići, 1972-1992. Izbor dječjih čakavskih pjesama s natječaja Sabora čakavskog pjesništva iz Žminja i „Modre laste“ iz Zagreba. Katedra Čakavskog sabora, Žminj, str. 42.

Tončinić, E. (1983.) Istrijanska beseda. Mladi glasi; Treća knjiga čakavčića. Izbor dječjih čakavskih pjesama s natječaja Sabora čakavskog pjesništva iz Žminja i Modre laste iz Zagreba 1979 – 1982. Katedra Čakavskog sabora Žminj, Žminj, str. 58.

Tuđman, M. (1986.) Teorija informacijske znanosti. Zagreb: Školska knjiga.

Turak, S. (1987.) Čakavčići četrti. Četvrta knjiga čakavčića. Izbor dječjih čakavskih pjesama s natječaja Sabora čakavskog pjesništva iz Žminja i Modre laste iz Zagreba 1983 – 1986. Katedra Čakavskog sabora Žminj, Žminj, str. 20.

Vlašić, K. (2005.) Školjka. Kako ča zvoni va Žminje 2005. Izbor učeničkih radova s natječaja: „Di ča slaje zvoni“ Sabora čakavskog pjesništva Žminj i Modre laste iz Zagreba odabranih za nastup u Žminju 2005. Katedra Čakavskog sabora Žminj, Žminj, str. 24.

Vorić, I. (2005.) U konobi. Kako ča zvoni va Žminje 2005. Izbor učeničkih radova s natječaja: „Di ča slaje zvoni“ Sabora čakavskog pjesništva Žminj i Modre laste iz Zagreba odabranih za nastup u Žminju 2005. Katedra Čakavskog sabora Žminj, Žminj, str. 40.

Vrban, B. (1987.) Istarski kamik. Čakavčići četrti. Četvrta knjiga čakavčića. Izbor dječjih čakavskih pjesama s natječaja Sabora čakavskog pjesništva iz Žminja i Modre laste iz Zagreba

Zemunik, P. (2006.) Dioklecijanu je kvrcnulo u pameti da bi tu, u Splitu, bilo vrlo carski umrijeti. Kako ča zvoni va Žminje 2006. Izbor učeničkih radova s natječaja: „Di ča slaje zvoni“ Sabora čakavskog pjesništva Žminj i Modre laste iz Zagreba odabranih za nastup u Žminju 2006. Katedra Čakavskog sabora Žminj 2006., str. 44.

Zohil, M. (2009.) Bura. Kako ča zvoni va Žminje 2009. Izbor učeničkih radova s natječaja: „Di ča slaje zvoni“ Sabora čakavskog pjesništva Žminj i Modre laste iz Zagreba odabranih za nastup u Žminju 2009. Katedra Čakavskog sabora Žminj 2009. Školska knjiga Zagreb. Žminj, str. 35.

Zrinić, L. (2010.) Zec. Kako ča zvoni va Žminje 2010. Izbor učeničkih radova s natječaja: „Di ča slaje zvoni“ Sabora čakavskog pjesništva Žminj i Modre laste iz Zagreba odabranih za nastup u Žminju 2010. Katedra Čakavskog sabora Žminj 2010. Školska knjiga Zagreb. Žminj, str. 67.

Žuljević, P. (1983.) Dalmacija. Mladi glasi; Treća knjiga čakavčića. Izbor dječjih čakavskih pjesama s natječaja Sabora čakavskog pjesništva iz Žminja i Modre laste iz Zagreba 1979 – 1982. Katedra Čakavskog sabora Žminj, Žminj, str. 40.

SAŽETAK

Ovaj diplomski rad prikazuje pregled publikacija i rada Čakavskog sabora s posebnim naglaskom na očuvanje kulturne baštine čakavskog narječja. U uvodnom dijelu rada dotiče se publikacije te njezine klasifikacije prema sadržaju koje uključuju: primarne, sekundarne, tercijarne, periodične publikacije i knjige.

Središnji dio rada posvećen je Čakavskom saboru, osnovanom 1970. godine u Žminju. Poseban naglasak je na njegove katedre, priznanja, projekti i manifestacije. Najznačajniji je Sabor čakavskog pjesništva koji ima ključnu ulogu u objavljivanju zbirki pjesama i poticanje mladih pjesnika na stvaranje djela u čakavskom duhu. Rad također uključuje detaljan prikaz publikacija "Kako ča zvoni va Žminje" od 2002. do 2023. godine.

U zaključnom dijelu rada kroz prikaz knjige „čerešnjin cvijet“, koja je objavljena povodom 50 godina djelovanja Sabora čakavskog pjesništva, analizira se njegov povijesni razvoj i utjecaj na očuvanje čakavske kulturne baštine.

Ključne riječi

Sabor čakavskog pjesništva, publikacija, kulturna baština, zbirka pjesama

ABSTRACT

This graduate thesis presents an overview of the publications and work of Čakavski sabor with a special emphasis on the preservation of the cultural heritage of the Čakavian dialect. The introductory part of the paper touches on the publication and its classification according to content, which includes primary, secondary, tertiary, periodical publications and books.

The central part of the work is dedicated to the Čakavski sabor, founded in 1970 in Žminj. There is a special emphasis on his chairs, recognitions, projects and events. The most significant is Sabor čakavskog pjesništva, which plays a key role in publishing collections of poems and encouraging young poets to create works in the Čakavian spirit. The work also includes a detailed presentation of the publications "Kako ča zvoni va Žminje" from 2002 to 2023.

In the final part of the paper, through the presentation of the book "cherry blossom", which was published on the 50th anniversary of Sabor čakavskog pjesništva, its historical development and influence on the preservation of Čakavian cultural heritage are analyzed.

Key words

Sabor čakavskog pjesništva, publication, cultural heritage, collection of poems